SALI
22 MART 1932
7 nci sene, No. 2196
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

İsmet Pş. kabinesi niçin çekilmedi, hangi şartlar altında çekilebilir?

İsmet Pş. kabinesi niçin çekilmez ve çekilemez

İsmet Pş.nın şahsî politikası yoktur; C. H. Fırkasının programı vardır

Kabine Reisimiz fevkalâde zamanlarda dünyanın her tarafında aranan yüksek bir devlet adamıdır

Son günlerde İsmet Paşa hükûmetinin çekileceğinden sık sık bahsolunuyor. Bu rivayet, yalnız gazete sütunlarında değil, kulaktan kulağa fısıltı halinde de akıp gidiyor. Hangi membalardan çıktığını ne mak satla ortaya atıldığını bilmiyoruz, bildiğimiz bir şey varsa halen istifayı icap ettirecek bir sebep ve vaziyetin mevcut olmadığıdır.

Bu habere inanan ve onun tahakkukunu isteyenler şunu unutuyorlar:

İsmet Paşanın ve hükûmetinin takip ettiği politika, şahsî bir politika değildir. Tutulan yol; Cümhuriyet Halk fırkasının programındaki prensiplerden, sistemlerden mülhemdir. İsmet Paşa; Büyük Meclisin ittifak ile itimadını haizdir. Memleket meseleleri üzerinde, Reisicümhur Hazretlerile her zamandan ziyade hem fikir ve mutabıktır. Onun için bugünkü meclis ve fırka iktidar mevkiinde bulundukça İsmet Paşanın yerine geçecek olan her hangi bir hükûmet; bu sistem ve prensipler haricinde bir yol tutamaz. Hele memleketin karşılaştığı malî ve iktısadî müşkülâtı; sihirli bir tedbir ile izale edemez. Çünkü mücadele vasıtaları aynidir, idare cihazı aynidir, memleketin maddî ve manevî menabii aynidir, nihayet iktidar fırkasının usul ve prensipleri aynidir.

Herkes bilir ki, bugünün en mühim iştigal mevzuu bütçe meselesidir. İsmet Paşa hükûmeti, fırka ve meclis ile, sıkı bir temas halinde, onların vukuf ve temayülâtından istifade ederek meselenin halline çalışıyor. Hattâ bütçenin tevzini yolunda hükûmetin mühim bir mesafe aldığı da şimdiden söylenebilir. Esasen bütçe ve maliye meselesi; bugünün umumî meselesidir. Bunda hükûmetin, meclisin, fırkanın vazife ve mes'uliyetleri aynidir ve müşterektir.

Biz, İsmet Paşa hükûmetinin değişmiyeceğini, değişmemek lâzım geldiğini söylemekle bu hükûmetin mutlaka ve nihayete kadar iktidar mevkiin de kalması lâzım geleceğini iddia etmiyoruz. Böyle bir fikir ve haleti ruhiye; ne İsmet Paşada vardır; ne de rejimin ana prensiplerine uygundur. Muhakkak ki muhterem İsmet Pş. nın da çekilmek hakkı, biraz dinlenmek hakkı vardır. İstediği zaman bu hakkını kullanması kadar tabiî bir hak olamaz. Anlatmak istediğimiz şey; bugün öyle bir zaruret ve ihtiyacın mevcut olmadığıdır. Bugünkü hususî ahval, ihtiyaç, ve şerait içinde böyle bir tebeddülden faide yerine zarar gelir.

İsmet Paşa; ancak hususî ve sıhhî sebeplerle hükûmeti terkedebilir. Böyle sıhhî ve hususî sebepler mevcut olmadığına göre istifayı da gayritabiî telâkki etmek lâzımdır. Yoksa her hangi bir politika mülâhazasile veya malî ve iktısadî müşkülât yüzünden İsmet Paşanın çekilmesi, memleketin yüksek menfaatlerine uygun gelmez. Buna sebep, muhterem Başvekilin yüksek bir enerjiye, derin bir vukuf ve tecrübeye malik olması değildir: İsmet Paşa sekiz, dokuz seneden beri iktidar mevkiinde bulunuyor. Memleketin siyasî, malî ve iktısadî faaliyetinin bütün safhalarını çok derinden biliyor. Bu faaliyetin bugünkü neticelerini herkesten iyi ölçebiliyor. Bütün bu neticeleri hali hazırın ihtiyaç ve şeraitine uydurmak hususunda vazife ve mes'uliyetlerini en geniş bir mikyasta takdir ve takabbül etmiş bulunuyor. Fevkalâde zamanlar için fevkalâde tedbirler, fevkalâde insanlar lâzımdır. İsmet Paşa; fevkalâde zamanların aradığı mümtaz bü yüklerdendir. Onun için ortada mukavemet edilemiyecek bir sebep ve zaruret olmadıkça; hükûmetin başından ayrılması, ne İsmet Paşa hakkında tabiî görülen bir hareket, ne memleket hesabına bir menfaat olur.

Bu mevzuda İsmet Paşa hükûmetinin ve hele şahsan İsmet Paşanın beynelmilel müzakere, münasebat ve müvazene mesaisinde takip ettiği dürüst ve devamlı sulh politikası yüzünden haricî âlemde Türkiye hakkında yarattığı emniyet ve itimat âmili üzerinde de ayrıca durmak icap eder.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Tevhit kadrosunda az tadilât olacak

Tasfiye edilecek memurların en çoğu tütün inhisarındadır

Mütekait memurlar hakkında vekâletin noktai nazarı nedir?

Müsteşar Adil B.

Tevhit edilecek inhisar idareleri için hazırlanan teşkilât kadrosunun bir kısmını, komisyon azasından tuz inhisarı müdürü Feyzi B. evvelki gün Gümrükler ve inhisarlar vekâletine tevdi etmek üzere Ankara'ya götürmüştür. Bu kadroya dahil olacak memurların sınıf ve adetleri henüz tesbit edilmediğinden kadronun diğer kısmı gönderilmemiştir. Bu kısma ait cetveller hazırlandıktan sonra nhisar idareleri umum kadrosu tamamlanmış ve memur miktarı anlaşılmış olacaktır. Kadrolar Ankara'ya gönderildikten sonra tatbikatma nezaret etmek ve bu hususta tetkikatta bulunmak üzere gümrükler ve inhisarlar vekili Rana veya müsteşar Adil B. lerin İstanbul'a gelmeleri muhtemeldir.

[Devamı altıncı sahifede]

İki kardeş idama mahkûm edildiler

Ancak bunlardan birinin yaşı küçük olduğundan cezası 24 seneye tenzil edildi

Hâkim Nusret B.

Geçen teşrinisaninin 25 inci günü Beşiktaşta Söğütlü çeşmede bir cinayet olmuş, Hacı ve Hakkı isminde iki kardeş Celâl isminde bir genci Tabanca ile vurmuşlar ve öldürmüşlerdi.

Cinayet

Cinayetin sebebini teşkil eden saik görünüşte bir sevgiydi. Hacı hemşehrilerinden Işkodralı Celâlın kızkardeşi Zeynebi seviyor ve onunla evlenmek istiyordu. Fakat Celâl bu evlenme teklifini kabul etmiyor, her ne kadar hemşehrî iselerde içtimaî vaziyetleri Zeyneple evlenmelerine mâni olduğu cevabını vermiş bulunuyordu. Bu cevaptan bir kaç gün sonra da hemşiresi Zeynebi talibi olan Üsküdarda mukim Ali Bey isminde bir zata nikâhlamıştı.

Celâlin bu hareketinden iki kardeş muğber olmuşlar ve kızkardeşini vermiyen Celâle bir suikast yapmıya karar vermişler, bunun

[Devamı altıncı sahifede]

Server Cemal Bey dün merasimle kaldırıldı

Resmî erkân, meb'uslar, ecnebi konsoloslar ve dostları merhumun cenazesinde hazır bulundular

Marsilya Başkonsolosu Server Cemal Bey merhumun cenazesi, dün sabah Theophile Gautier vapurile şehrimize gelmiş, ve lâyik olduğu ihtifalle kaldırılarak defnedilmiştir.

[Devamı altıncı sahifede]

Malî ve iktısadî Meseleler

Hükûmetin teklif edeceği esaslar tesbit edildi

ANKARA, 21 (Telefonla) — Hey'eti Vekile akşam on yedide içtima etti. Bu içtimada yarınki fırka gurupunda mü zakere edilecek malî ve iktısadî meseleler hakkında hükûmetin teklif edeceği esaslar tesbit edilmiştir.

Hattın Mübayaası

Feshin tehiri talebi martın yirmi dokuzunda görüşülecek

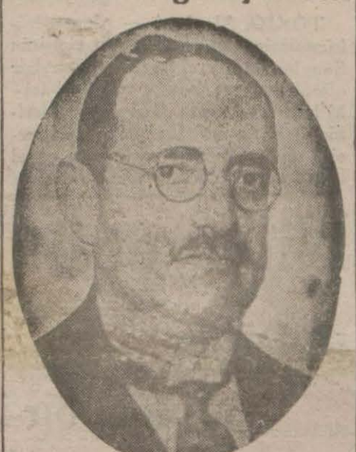

Maliye Vekili Abdülhalik B.

Haydarpaşa limanı, Mersin — Tarsus — Adana hatlarının hükûmet tarafından mübayaası üzerine, bu hatların feshü tasfiyesi meselesi hakkında Maliye vekâleti ile temas etmek üzere Ankaraya gitmiş

[Devamı altıncı sahifede]

M. Troçki Gidebilecek mi?

Prag hükûmeti bazı şartlar ileri sürüyor

M. Troçki bir kaza atlattı

Troçki Çekoslovakya banyo şehirlerinden birinde tedavi edilmek üzere Çekoslovak hükûmetinin müsaadesini istemiştir.

Çekoslovak hükûmeti bu müsaadeyi vermiye mütemayildir. Ancak tekrar Türkiye'ye avdetini

[Baş tarafı birinci sahifede]

şimdiden temin etmelidir. Yani Türkiye'ye avdeti için Türk hükûmeti şimdiden müsaade vermeli. Ayni zamanda avdetinde geçeceği memleketlerden de transit vizesi almalıdır.

Savuşturulan kaza

Dünkü Son Posta gazetesi M. Troçki'nin bir kaza geçirdiğinden şöylece bahsediyordu:

"Geçenki fırtınada balık avlamak üzere yeni aldığı motörlü kayığile denize açılan Troçki Yoldaş ile beraberinde bulunanlar, mühimce bir tehlike atlatmışlardır. Denize açıldıktan sonra fırtınanın çıkmasile vaziyetleri müşkülleşmiş, bu sırada, motör de bozulunca vaziyet büsbütün nezaket kesbetmiştir. Troçki Yoldaş ve beraberindekiler yirmi dört sa-

[Devamı altıncı sahifede]

Anadolu işçi istemiye başladı..

2 inci sahifemizde okuyunuz..

Halkalı Ziraat mektebinde bayramın tes'idinde hazır bulunan zevat...

Toprak bayramı dün sabah tes'it edildi

Ziraat odası reisi, Vali ve Nesip Beyler nutuklar söylediler

Toprak bayramını tes'itte istihdaf edilen maksat nedir?

Beynelmilel ziraat enstitüsünün teklifi üzerine bütün dünyaca kabul edilen toprak bayramı dün memleketimizin her tarafında ayni zamanda yapılmıştır. Toprak bayramı dün havanın yağmurlu olmasına rağmen şehrimizde de merasimle tesit edilmiştir. Sabah saat 10 da Sirkeciden hareket eden trenle davetliler Yeşilköye gitmiş ve orada bekliyen ziraat mektebi otobüslerile Halkalıya hareket etmişlerdir. Davetliler mektebin kapısında İstanbul ziraat odası erkânı mektep müdür ve muallimleri tarafından karşılanmış ve kütüphane odasına alınmışlardır.

Biraz sonra da hususî otomobili ile Vali Muhiddin Bey, refika ve kerimeleri Hf. lerle birlikte geldi.

İstanbul ziraat mıntakası başmüdürü Reşat, ziraat müdürü Tahsin, şehrimiz ziraat odası reisi Lütfi Arif, Azadan Mazhar, Zıya, Raşit, Orman yüksek mektebi rektörü Mazhar, orman mektebi müderrislerinden Tevfik Âli Beyler davetliler arasında idi.

Saat 12 ye doğru mektebin yemek salonuna geçilerek toprak bayramı şerefine tertip edilen öğle yemeği yendi. Yemek etli çorba, hindi pilâvı, yoğurt ve irmik helvasından mürekkepti.

Lûtfi Arif B. in hitabesi

Yemeğin sonlarına Ziraat odası reisi Lûtfi Arif Bey ayağa kalkarak toprak bayramının tesisindeki gayeyi izah eden şu nutku irat etti:

— Muhterem Hanımefendiler, Beyefendiler, aziz meslektaşlar...

Toprak bayramı nedir? müsaadenizle bu hususta arzı malûmat edeyim:

Halkalı Ziraat mektebi...

Çifçilerin toprağa karşı büyük bir incizap ve muhabbetleri vardır. Her vesile ile bu sevginin inkişafına çalışırlar. Bu hususta Bulgaristanın sabık ziraat nazırı M. Vasilef, bu toprak sevgisini umumileştirmek istemiş ve bir tek lif halinde beynelmilel Roma ziraat enstitüsüne müracaat etmiştir. İnstitü bu teklifi müzakere ederek martın 21 inci gününü beynelmilel toprak bayramı olarak teside karar vermiştir.

[Devamı altıncı sahifede]

Ne dersin biz de mi birer maske edinsek? Hiç olmazsa alacaklılar yolda yakamıza yapışıp ta el âlem maskarası olmaktan kurtuluruz..

İstanbulda Goethe'nin 100 üncü yıldönümü

Bu münasebet Darülfünunda bugün bir ihtifal merasimi yapılacak

Darülfünun Edebiyat fakültesi tarafından bugün saat 16,30 da Hukuk fakültesi konferans salonunda Goethe için bir ihtifal merasimi yapılacaktır.

Merasimi bir nutukla Ede-

[Devamı altıncı sahifede]

Goethe'nin Hayatı Eserleri

— 5 inci sayfamızda —

İşsizlere Anadoludan ilk hitap!

Kaymakamlar işsizlerle alâkadar olmıya başladılar

Orhangazi kazası tesviyeci, tornacı, makinist, marangoz, alâtı ziraiye tamircisi istiyor

İsimlerini neşrettiğimiz işsizlerden çoğu muhtelif yerlere yerleştirildi

Memleketteki iş tavassut ihtiyacını nazarı dikkate olarak vatandaşlarımızın bu yoldaki müşkküllerinin ifasını üzerimizde aldık. Memnuniyetle görüyoruz ki bu teşebbüsümüz hem büyük bir alâka uyandırdı, hem de geçen kısa günler zarfında bir kısım vatandaşlarımız iş ve ekmek sahibi oldu.Anadolu da bu husustaki neşriyatımızı nazarı dikkate almaya başlamıştır. Mesafelerin uzaklığı, posta vesaiti tabii bu kadarcık teehürü zarurî kılacaktı.

Anadoludan ilk teşebbüs ve teklif ORHAN GAZI kaymakamlığındandır. Kaymakam bey teşebbüsümüzdeki vatanî, içtimaî ve iktisadî hususiyet ve ehemmiyeti nazarı itibare alarak kendisinden ve her idare amirimizden. Belediye reisimizden beklediğimiz hassasiyet ve alâkayi ilk olarak göstermiştir. Bu itibarla kendisini tebrik ve takdir ederiz.

Kaymakam Beyin mektubunun hututu esasiyesini aynen neşrediyoruz. Biz Kaymakam Beye müracaatla isimlerini gazetemize kaydettirenlerden matlup evsafı haiz olanların isimlerini bildirdik. Bunun haricinde arzu edenler ve şeraiti lâzimeyi haiz bulunanlar doğrudan doğruya Orhan Gazi Kaymakamı Beye de mektupla muracaat ederek şartlarını bildirmeli ve cevap almalıdır. Netekim isimlerini ve adreslerini neşrettiğimiz bir çok işsizlere müessiseler tarafından doğrudan doğruya müracaat vaki olmakta ve işe alınmaktadırlar. Bu tarzda yerleşenlerin miktarı epiyce olmuştur.

Orhangazi kimleri istiyor?

" Muhterem gazetenizin işsizlerle iş isteyenlere tavassüt için birkaç gündür yaptığı neşriyat beni fevkalâde mütehassis ve derinden alâkadar etmiştir. İşsizlere iş bulmak nekadar kudsî ve millî bir vazife ise bilgili işçi,ve, ihtisas sahibi ustaya ihtiyacı olan bir memleketin idare âmirlerini şimdiye kadar düşünülüp sistematik bir programla tatbiki cihetine gidilmemiş ve yalnız ferdî teşebbüslerde kalmış bir vicdanî aynı zamanda, kudsî vazifeye davet etmenizde o kadar yüksek bir vazife perverliktir; şahsan matbuat âleminin eski ve şimdi mazî olmuş bir müntesibi sıfatile sizlere teşekkür etmeği bir borç bilirim şahsan fakirlere yardımı ve işsizlere iş bulmağı şiar edinen bir vatandaş sıfatile aşağıdaki maruzatımı lütfen nazarı tedkiklarına sunuyorum:

1 — Kazanın Makineci; tesviyeci; tornacı; dülger; ve marangoz ve alâtı ziraiye tamircisi olanlara ihtiyacı vardır.

2 — Bunlara verilecek ücret ve iş şartlarını şimdiden tesbit edemem;

3— Gelecek marangoza ve alâtı ziraiye tamircisine kazada çok iş bulunabilineceğine kaniim;

4 — Gelecek marangoz ve ziraat alâtı tamircisi kendi hesabına dükkân açarak çalışmalı ve bir razda sermayesi olmalıdır.

5 — İdare âmiri ve bir insan sıfatile kendisine elimden geldiği kadar, kanunî ve nizamî müzaherette bulunacağımı vaat ederim.

6 — Adam aldatmamış olmak için adreslerini bildireceğiniz ihtisas sahibi işçi ve ustaların benimle muhabere ederek ve vaziyeti daha tafsilâtlı öğrenerek gelmek veya gelmemek kararını vermelerini rica ederim."

● ● ●

İş ve işçi istiyenler

işçi istiyenler

1 — Eminönünde Yenişark perükâr salonunda birinci sınıf bir KALFA ya ihtiyaç vardır. Arzu eden mezkûr salon sahibi İsmail Beye müracaat etmelidir.

2 — İzmirde doktor binbaşı Mustafa Hasan Bey bir hizmetçi aramaktadır. Bu husustaki müracaat, İstanbul Belediyesi müstahdimin idaresine bildirilmiştir.

iş istiyenler

121 — Beşiktaş Tramvay deposu ittisalinde Fırın sokak No 8 de Abdullah Osman, 31 yaşındadır, tesviyeci ve buhar makinistidir. Taşraya gider. Yevmiye 300 kuruştur.

122 Aksaray Horhorda simitçi sokağında 9 No. u dükkânda, Mehmet 22 yaşındadır. Marangoz ve doğramacı. Yevmiye 2 lira istiyor. Taşraya 3 lira ile gider.

123 — Aksaray Etmeydanda Ahmediye caddesinde deli oğluAhmet ustanın oğlu Mehmet, 21 yaşındadır. dokmacılık bilir. Yevmiye 150 kuruş. Taşraya 250 kuruşe gider.

124 — Aksaray sofular caddesinde No 64 Osman ef. 18 yaşındadır. Kundura makinacısıdır. Yevmiye 200 kuruş. Taşraya gider.

125 — Aksaray Sofular caddesinde No 64 Şemsettin ef. 22 yaşındadır. Kumaş dokumacilığı bilir, yevmiye 150 kuruş. Taşraya gider .

HARİCÎ HABERLER

Japonyada bir kıyam mı bekleniyor?

Sulh müzakeresi ilerlemiyor

CHANGHAİ, 21. A. A. — Bugün öğleden sonra aktedilecek Çin-Japon konferansında Japon elçisi M. Shigemitsu'nun sulh müzakeratının açılmasını akim bırakacak bir hattı hareket takip edeceği bildirilmektedir.

Bu hattı hareket, Japonyada müte madiyen kuvveti artmakta olan nasyonalist hareketine atfolunmaktadır.

Bu fikir, ne dereceye kadar doğru olursa olsun, Japonların Chenju-Kiangan Voosung hattı boyunca oylar insa etmekte ve bir siper sistemi vücude getirmekte oldukları mu hakaktır. Bu da Japonların Changhaida şimdilik iki fırka bulundurmak ve Voosoung ve Yang-Tche arasında kâin mıntakaya hakim olmak için de ayrıca orada daimî surette bir fırak bulundurmak istedik lerine delil addedilmektedir.

Changhaidaki Japon mahafili, Japonyanın siyasî vaziyetteki tahavvülâtı gayet büyük bir alâka ile takip etmektedir.

Bu mahafil, bir kıyam vukua geleceği, bunu askeri diktatörlüğün takip edeceği ve diktatörlüğün rejiminin Çin'e karşı son derece itilâfgirizane bir siyaset kullanacağı kehanetinde bulunmaktadır.

CHANGHAİ, 21 A.A.—Sulh müzakereleri ilerilemektedir. Japon orta elçisi öğleden sonra vaki beyanatında iki tarafın resmî müzakerelere çarşamba günü başlamağa muvafakat ettiğini ve bu müzakerelere Çin ve Japon askeri yüksek memurlarının iştirak edeceklerini söylemiştir.

Japonlar kuvvetlerini çekmiyorlar

TOKİO, 21. A. A.— Japon hükûmetinin Çindeki Japon elçisinin Şanghayda bir mütareke akdine dair olarak yapmış olduğu teklifleri tetki kettikten sonra Japon kuvvetlerinin imtiyaz mıntakasından çekilmesini mutazammın maskûk ve gayri kabili kabul bulunan tekliften mada diğerlerini kabul eylemiş olduğu söylenmektedir.

Changhai'da gönüllüler, teşkilât yapıyorlar

CHANGHAİ, 21. A. A.— Rengo ajansı, Japonyaya karşı muhasemata devam etmek maksadile Changhaida bir gönüllü kıt'ası vücude getirilmiş olduğunu haber vermektedir.

22 Japon harp gemisi, Changhai'ı terketti

CHANGHAİ, 21. A. A.— Aralarında birinci deniz tayyareleri filosu ile birinci torpido filotillası bulunan 22 Japon harp gemisi, bu sabah Japonyaya müteveccihen Changhaidan hareket etmiştir.

Changhai'da iki Japonyalı katledildi

CHANGHAİ, 21. A. A. — İki sivil Japonyalıdan biri cumartesi günü biri de bu sabah sivil giyinmiş bir takım eşhas tarafından katledilmiştir.

Mançuri'de bir tren yoldan çıktı

MOUKDEN, 21. A. A. — Sahouse yakininde bir marşandiz treni yoldan çıkarak devrilmiştir. Alâ kadar memurlar, yolun tahrip edilmiş olduğunu beyan etmektedirler.

Mancuride açık kapı siyaseti

TOKİO, 21. A. A. — Japonya hükûmeti, Chang Chundaki konsolosu vasıtasile yeni Mançuri devletinin 12 Mart tarihinde gönderdiği notaya cevap vermiştir.

Bu cevapta, Mançuri devletinin siyasetinin iyi nazarla telakki edildiği yazılmakta, fakat yeni devletin Japonya tarafından tasdikine ait hiçbir kayit mevcut bulunmaktadır.

Yeni Mançuri devletinin siyaseti açık kapı ve muahedelerden mütevellit hukuka riayet prensipini ihtiva eylemektedir,

Nihayet bulunuyor mu

Lindberg'in çocuğunu bulmak için mühim bir iz keşfedildi

Lindberg'ın çocuğu ve mürebbiyesi

NEW - YORK, 21 (A.A.) — Polis, maruf kaçakçı Alcapone'nin dostu ve merkumun çetesinin âzasından bulunan ve Lindbergh'in çocuğunun kaçırılmasına iştirakinden şüphe edilen bir şahsı aramaktadır. Zira merkum çocuğun kaçırılmasından 3 saat evvel meşhur tayyarecinin ikametgâhı civarında duran bir otomobil içinde görülmüştür.

Mezkûr otomobil bilâhara bir ot yığınının altında gizlenmiş olarak bulunmuştur.

Vali M. Moore bu keşfin polis için Lindbergh'in çocuğunu bulmağa yarayacak vaitlerle dolu yeni bir iz olduğu kanaatindedir.

Altı soyguncu kıpti

KONYA, 19 — Soygunculuk yapan altı kıpti geçen gün bazı yolcuların yolunu çevirerek soymuş ve paralarını almışlardır. Hâdise üzerine meseleye vaziyet eden jandarma falleri, samanlıkta mavzerlerile yakalamıştır.

M. Venizelos Kalıyor mu?

Mamafi Mihalakopulos kabinesinden de bahsediliyor

ATİNA, 21. A. A. — Havas Ajansı bildiriyor: Akşam gazetelerine nazaran dün Pariste Yunan murahhaslarile mülakatta bulunmuş olan İngiliz bankeri Mister Hambro,Yunanistanın istemiş olduğu iki buçuk milyon İngiliz liralık avansın bir kısmını acilen tesviye etmeği kabul ettiği takdirde M. Venizelos'un iktidar mevkiinde kalması ve bu suretle 1 Nisan ve 1 Haziran tarihlerinde tediyesi icap eden haricî teahhütlerini eda etmek imkânını bulması ihtimal dahilindedir.

ATİNA, 21. A. A. — M. Venizelos, millete hitaben bir beyanname neşrederek malî vaziyette salâh bulacağını beyan ve dahilî istikrazların tahvilî sayesinde bütçe muvazenesinin temin kılmacağını ilâve etmiştir.

ATİNA, 21. A. A. — Dün akşamki gazeteler tarafından neşrolunan haberlere nazaran, dün Pariste Yunan murahhasları ile uzun uzadiye görüşmüş olan İngiliz bankerlerinden M. Hambro, Yunanistan tarafından talep edilen iki buçuk milyon İngiliz lirası avansın bir kısmını hemen tediyeye muvaffakat etmiştir.

Binaenaleyh M. Venizelos, iktidar mevkiinde kalabilecektir, zira bu suretle mümaileyh 1 nisanda ve 1 haziranda ecnebilere karşı mevcut olan taahhütlerini yerine getirebilecektir.

ATİNA, 21. A. A.— Halen mevcut buhranın halli için derpiş edilen muhtemel çareler arasında liberallerin iştirak ve himayesile bir Mihalakopulos kabinesinin tesis edilmesi de dahil bulunmaktadır.

Romanyada Feyezanlar

Bir çok kasabalar tehdit altında

BÜKREŞ, 21. A.A. — Transilvanyada feyezanlar vukua gelmiş olup birçok kasabalar suların tehdidine maruz bulunmaktadır. Vak'a mahalline asker celbedilmiştir.

Hitler Para basıyor

Yakında tedavül mevkiine çıkaracak

PARİS, 21. A. A.— Le Journal, Berlinden almış olduğu bir telgrafı neşretmektedir. Bu telgrafnamede kendisine sermaye tedarik etmek için bir mark, 30 ve 50 fening kıymetinde, bir tarafında şu: "Fedakârlık resmi. Ben, nihaî muvaffakiyetin elde edilmesine çalıştım." yazılı olan hususî para çıkarmağa karar vermiştir.

Hitler paraları mukavva ve antimuan halitesi, gösterdiği kıymet üzerinden satılacaktır. Bu fiyat paranın yazı tarafında muharrer olacak ve diğer tarafında müfrit milliyetperverler reisinin resmi bulunacaktır.

Hitler, Almanları gayet iyi tanımakta olup Reichsbank tarafından tediye edilmiş olan marklara karşı tamamen hayali bir para çıkarmakla hakikî bir deha eseri göstermiştir.

Mukavva ve antimuan halitesinden yapılan ve sabık badanacının resmini hamil bulunan binlerce para yakında tedavül mevkiine çıkarılacaktır.

SON DAKİKA

Ismet Paşanın kat'î beyanatından sonra..

Falih Rıfkı Beyin Hakimiyeti Milliyede çıkan bir makalesi

ANKARA, 21 (Telefonla) — İsmet Paşanın beyanatı münasebetile Falih Rıfkı Bey Hâkimiyeti Milliyede yazdığı bir başmakalede Başvekilimizin açık ve kat'i beyanatına hakikaten lüzum olduğuna işaret ederek:

"Şimdiye kadar istikrarsızlığın hiç bir derde deva olduğunu iddia eden olmamıştır. Bilâkis siyasî veya malî veya iktısadî her çeşit müşkülâta karşı koyabilmek için bulunabilecek en iyi tedbir iktidarda istikrar ve iktidara emniyettir.

İş başının tabiî ve meşru otoritesi ancak istikrar ve emniyet unsurlarının vücudüne bağlıdır.,,

Diyor ve devam ederek:

"Türkiye yüksek salâhiyet müesseselerinin biribirile samimî münasebeti hiç bir te'yide ihtiyaç göstermiyecek kadar normal ise de müstesna zamanlarda bu hakikati yeniden tebarüz ettirmenin ancak faydası olabilir. Çünkü bütün dedikodular için maatteessüf ilk hareket noktası bu münasebetin gevşediği ve şüphelendiği hakkında içeriye ve dışarı tereddüt salmaktır.

Şimdiye kadar bütün müşkülâttan yalnız Büyük Millet Meclisi ile devlet ve fırkanın yüksek reisinin itimadına istinat eden kuvvetli, kendi otoritesinden ve mesnetlerinden emin hükûmet tedbirlerile çıktık. Her zaman semeresini veren bu Cümhuriyet an'anesi devam edecektir. Ve İsmet Paşa bu an'anenin en asil kurucusu ve koruyucusudur.,,

Falih Rıfkı Bey makalesinin sonlarında bu dedikoduların işaa maksadını şöyle tahlil etmektedir:

"Cümhuriyet iktidarının istikrarsızlığı havasını yaratmak istiyenler en münasip zaman olarak malî ve iktısadî kararlarımızı tesbit edeceğimiz devrenin arifesini intihap etmişlerdir.,,

Diyerek Başvekilin sözlerindeki kat'iyeti faydalı ve lüzumlu addetmektedir.

Ibrahim Tali Bey Ankarada

ANKARA, 21 (Telefonla) — Birinci Umumî Müfettiş İbrahim Tali Bey bugün şehrimize gelmiştir.

Ankarada toprak bayramı

ANKARA, 21 (Telefonla) — Toprak bayramı şehrimizde iki mahalde tes'it olunmuştur. Ziraat Mezunları Cemiyeti Ziraat mektebinde bir kır ziyafeti tertip etmişlerdir. Bu ziyafette Ziraat ve İktısat vekilleri bulunmuşlardır.

Bayram Halkevinin köycüler şubesi tarafından da tes'it olunmuştur. Bu münasebetle Kerim Ömer Bey tarafından topraklarımız hakkında bir konferans verilmiştir.

Rüstemiye vapurunda taharriyata devam ediliyor

IZMIR, 21 (Milliyet) — Rüstemiye vapurundaki 3 gümrük muhafaza memuruna 15 memur daha ilâve edilmiştir.

Şehrimize ait 21 bin tenekeden 8 bini tahliye edilmiş ve muhafaza altına alınmıştır. İhbar edilen 200 teneke havyar bütün tenekeler açılınca bulunmadığı takdirde Mersinde taharriyata devam olunacaktır.

Vapur öbür gün Mersine gidecektir. Vapurdaki muhafaza memurlarının adedi beşe iblâg olunacaktır.

Merhun tütünler satın alınıyor

IZMIR, 21 (Milliyet) — Merhun tütünlerin mübayaasına filen başlanmıştır. Bu tütünlerden başka Ege mıntakasında nerçberin elinde 8 milyon okka tütün vardır.

Tahkikat esnasında bayıldı

IZMIR, 21 (Milliyet) — Emvali metruke idaresinde bir suiistimal işi tahkik edilirken maznun memur bayılmıştır.

Habeşistan elçisi geliyor

ANKARA, 21 (A.A.) — Habeşistan İmparatoru Hazretlerinin tahta kuutları münasebetile vaki tebrikâta teşekkürde bulunmak üzere Ankaraya gelen Habeşistanın Paris ve Londra Büyük elçisi M. Bab Jeronde Zelleka AJeudou Cenapları bu akşamki trenle İstanbula hareket etmiştir.

Osmanlı bankası müdürü öldü

PARİS, 21 (A.A.) — Osmanlı Bankası Müdürü mezuneen bulunduğu Pariste bu sabah ölmüştür.

Gene bir dükkân yandı

Dün gece saat dokuz buçuğa doğru Tahtakalede Marpuççularda Tahir Efendinin 1500 liraya sigortalı attar dükkânından yangın çıkmıştır. Ateş dükkân yandıktan sonra söndürülmüştür.

Iktısadî ve malî hafta

Avrupa gazeteleri geçen hafta intihar eden Kibrit Kıralı İvar Kreugerin hususî hayat ve işleri hakkında mufassal malûmat verdiler. Anlaşılıyor ki Isveçli milyoner kendi işi ve ihtisasile alâkası olan ve olmayan bitmez tükenmez işlere girişmiş; adeta dünyaya hâkim olmak istemiştir.

Kibrit sanayiinin, kereste fabrikaları, nakliye şirketleri ve malî müessesat ile olan alâkasına binaen bu fer'i müessesatı kendi kontrolü altına almak istemesini anlarız; fakat meselâ demir ve altın madenlerinden başlayarak emlâk şirketlerine ve tiyatro ve gece barları işleten şirketlere varıncaya kadar bir takım işleri de — kendi tesisgerdesi olan anonim şirketleri vasıtasile — idare etmek istemesine bir türlü aklımız ermiyor. Bu adam kibrit inhisarına mukabil, bazan da hiç karşılık almadan, bir çok devletlere [*] mühim ikrazlarda bulunmuş ve bu suretle devletlere şerait "dicter,, edecek mevkie yükselmek gayesini gütmüştür.

İktisat ilmi "Concentration,, ve "İntégration,, usullerinin ne olduğunu anlatır. Fakat itiraf ederiz ki Kibrit Kralı bu usullerin kat kat fevkine çıkmış, ilim lisanında henüz ismi mevcut olmayan yeni bir sistem kurmak istemiştir.

Ve nihayet tabiatin ezelî kanunu mucibince her yükselen şey gibi düşmüştür.

Kreuger misali bir kerre daha anonim şirketlerin tehlikesini göstermektedir. Avrupada hiç bir teşebbüs yoktur ki sakat bir tarafı bulunmasın. Dünya, ideal iktısadî teşkilâtını hâlâ aramaktadır. Kendini kurtarabilecek midir? İşte en büyük muamma!

* * *

Avrupa devletleri meyanında hali hazırda bütçesi mütevazin olanı yoktur. İstikraz aktetmek imkânsızlığı karşısında, Fransa, bazı esbabı siyasiye tahtında, hattâ parlamentodan müsaade de almaksızın, bazı devletlere kendi hazinesinden ikrazatta bulunmuştur; Çekoslovakya, Yugoslavya, Lehistan bu meyandadır. Borçlularını "flotter,, ettirmek kendi menfaati iktizasından olduğu için şimdi de Bulgaristana elini uzattığını görüyoruz. Muavenetin ne suretle yapılacağı henüz malûm olmamakla beraber haricî istikrazat kuponlarının tecili esasına istinat edeceği tahmin olunmaktadır.

* * *

Amerikanın bu seneki bütçe açığı bütün sulh zamanındaki açık rekorlarını kırarak iki buçuk milyara baliğ olacağı tahmin ediliyor.

Ecnebi devletleri tarafından Amerika piyasasında yapılan istikrazlara dair Amerika âyan meclisine verilen tahkikat raporunda, bankaların takip ettiği siyaset şiddetle tenkit edilmiş ve borçluların iktidarı malisi kat'iyen nazarı itibara alınmayarak yalnız ehali "exploiter,, edilmek istenildiği iddia edilmiştir. Bu hücumlara bilhassa Mellon gurupu hedef olmaktadır.

* * *

Esham ve Tahvilât

Hafta zarfında gerek Avrupa ve gerek bizim kâğıtlarımız gene sterlingin temayülünü takip ederek bir az gerilediler.

Fakat dün akşam sterlingin bilnisbe yükselmesi üzerine kâğıtlar da bir az ilerlediler. İvar Kreugerin intiharı ilk günlerde Avrupa borsalarında büyük bir heyecan tevlit etmiş ise de bilâhara sükûn avdet etmiştir. Piyasamız bu vak'adan hiç müteessir olmamıştır.

Unifiye geçen haftaya nisbetle bir kuruş farkla dün akşam 51/12 kuruşta kapandı.

Anadolu esham ve tahvilâtı hakkında piyasada hâlâ tereddütler bakidir. Maamafih Döyçe Bank müdürlerinin evvelki gün Ankaradan avdeti üzerine bir az ümitler çoğalmıştır.

Dün akşamki fiatlar şunlardır:

Aksiyon	14,60
Obligasiyon	26,50
Mümessil senet	21,60

İstikrazı dahilî 95,5 tur.

İş Bankasında 9,90 kadar muamele yapıldı; dün akşam 9,75 lirada kaldı.

Rejiler yarım lira kaybederek 4 lirada kaldılar.

İttihat Deyirmencilik 23 lirada sabittir. Şark Deyirmencilik 2,60 lirada azıcık gevşektir.

Kota harici Mısır kredi fonsiyenleri berveçhi atidir.

1886	tertibi	162	lira
1903	„	92	„
1911	„	89	„

Altın 923 kuruştur.

K. H.

[*] Bu meyanda kibrit inhisarına mukabil Türkiyeye de on milyon dolar ikraz eylemiştir.

Yeni ve büyük bir mücadele açılıyor

Ekonomi

Eşya mübadelesinden mütevellit tetkikat

Ziraat müsteşarı ve Ofis müdürü tetkik seyahatine çıkıyorlar

Hükûmetin eşya mübadelesinden mütevellit tediyat için Takas esasının kabulü etrafındaki tetkikatı ehemmiyetli bir safhaya dahil olmuştur.

Hattâ, verilen malûmata nazaran, ihraç emtiamızla Avrupadan devlet devairi ve imtiyazlı şirketler için alınan eşyalarla mübadele temini için Ziraat müsteşarı Atıf ve Ofis müdürü Cemal Beyler başlıca ticarî münasebette bulunduğumuz memleketlerle temas için bir seyahate çıkacaklardır.

Atıf Beyin bugün şehrimize gelmesine intizar edilmektedir.

Kozacılar müşteki

Koza sanayiimiz son zamanlarda müşkül bir devre geçirmektedir.

Bu vaziyeti doğuran başlıca âmil hariçten gelen kozaların dahilî istihsalâtı tehdit etmesidir. Koza müstahsilleri bu vaziyetten çok müştekidirler. Hattâ bir kısım âmil ve müstahsiller bu işi terketmek zaruretini hissetmişlerdir.

Bazı kimseler dahilî istihsalâtın tamamen işlenmesinden evvel rekabete ve binnetice zarara meydan verilmemesi için hariçten koza getirilmesine meydan verilmemesi lâzım geldiğini öne sürmektedirler.

Hayat ucuzlayor

Ticaret odası istatistik şubesinin tesbit ettiğine nazaran, son senelerde hayat mütemadiyen ucuzlamaktadır.

Bu istatistiklere nazaran 1928 senesinden beri hayat yüzde 11 - 12 nisbetinde ucuzlamıştır. Fiat tenezzülü bilhassa yiyecek ve içecek maddelerile yakına ve aydınlatma maddeleri üzerinde görülmektedir. Hiç tebeddül etmiyen ve fiat farkı görülmiyen şey ev kiralarıdır.

Portakal fiatları

Rusların beklenen miktarda portakal almamaları fiatleri çok düşürmüştür.

Alman haberlere göre, Ruslar portakalın mühim bir kısmını almamışlardır. Şimdi, İstanbulda yetmiş bin paket kadar portakal beklemektedir. Bu portakallar bilmecburiye fiatinin nısfına satılmakta ve zarar edilmektedir.

Alman piyasasında fındıklarımız

Almanyada Türk Ticaret odasından gelen son raporda fındıklarımızın Alman piyasasındaki vaziyeti hakkında şayanı dikkat malûmat bulunmaktadır.

Rapora nazaran: İspanya mahsulü fiatlerinin düşkün bulunması ve Türkiye malile aralarında mühim fiat farkı olmaması Türk fındık piyasalarını müteessir etmektedir. Fındık işleyen sanayi, cüz'î bir fiat farkile, daha temiz ihzar edilmiş olan İspanya ve İtalya mallarını tercih eylemektedir.

Bu vaziyet hakikaten ehemmiyetle nazarı dikkate alınmağa değer mahiyette bulunmaktadır.

Borsa fiatları

Kambiyo	Kapanış L.	K.	S.
İngiliz lirası	7	75	00
Bir T. Lirasının mukabili			
Fransız frangı		12	06
Dolar	0	47	37
Liret	9	14	00
Belga	3	39	16
Drahmi	36	36	00
Isviçre frangı	2	45	35
Leva	65	43	50
Florin	1	17	65
Kuron Ç.	15	84	00
Şiling A.	4	01	68
Pezata	6	29	22
Mark	1	98	75
Zloti	4	21	00
Pengo	3	88	75
Ley		78	58
Dinar		26	56

Tahvilât			
İ. Dahilî	00	00	
D. Muvahhade	51	75	
A. Demiryolu	26	65	

Borsa Harici			
Altın	9	24	
Mecidiye		48	50
Banknot	2	32	

Yuğoslavyadaki buğday inhisarı

Yugoslavyada geçen sene hububat fiatinin fevkalâde sukutu üzerine çifçileri himaye maksadile yapılan buğday inhisarının idaresi pek müşkil olmakla beraber memlekete pek az faidesi olduğu anlaşıldığından lâğvı için bir kanun lâyihası yapılmıştır.

Avrupa seferleri

Kalkavan zadelerin Avrupa limanlarına yapmak istedikleri seferler etrafında Ticaret odasının tetkikatı devam etmektedir. Oda idare heyeti başka armatörlerden de bu fikirde olup olmadıklarını sormağa karar vermiştir.

Yün ve pamuk ipliği şirketinde

Yün ve pamuk ipliği Türk anonim şirketi heyeti umumiye içtimaı dün şirketin İstanbul hanındaki merkezinde yapılmıştır.

Saat onda yapılan bu içtimada şirketin bir senelik kâr ve zarar bilânçosu tetkik edilmiş ve idare heyeti raporu okunmuştur.

Karamürsel şirketinde umumî içtima

Karamürsel mensucat şirketi senelik heyeti umumiye içtimaı dün şirketin Süleymaniyedeki merkezinde yapılmıştır.

İçtimada idare heyeti raporu okunmuş ve tasvip edilmiştir. Bundan sonra geçen senenin kâr ve zarar bilânçosu tetkik ve kabul edilmiştir.

Şirketin geçen seneki hasılâtı safiyesinden 38,000 liranın birinci ve ikinci temettü olarak azaya tevziine karar verilmiştir. İdare heyeti bu temettüü düşen nisbet dahilinde azaya tevzi edecektir. Bundan sonra şirketin vaziyeti ve fabrikanın faaliyeti üzerinde görüşülmüştür.

Pamuklu mensucat heyeti gitti

Pamuklu mensucat tacirlerinin alâkadar hükûmet makamatına dertlerini anlatmak için gönderilmesine karar verdikleri, Hanci zade Mehmet Necip, Mermerci zade İhsan, Nakip zade Sadi Beylerden mürekkep heyet dün Ankaraya gitmiştir.

Yerli keten ayakkaplar

Kontenjan listede üstü keten altı lâstik ayakkabılar yoktur. Bunun şehrimizde imaline, ayakkabıcılık kooperatifi tarafından devam edilmektedir.

23 nisan çocuk bayramına kadar bu ayakkabıların imali biteceği cihetle, kooperatif bu hususu mektep müdürlüklerine yazacağı tezkerelerle bildirecektir.

İngiliz lirası

LONDRA, 21 A.A. — İngiliz lirasında bu sabah mahsus bir tereffü görülmüş ve 93 franga ve 3,66 1/4 dolara çıkmıştır.

İngiliz devlet eshamları fiatının selâbeti artmıştır.

Paris borsası

PARİS, 21 A.A. — Temps gazetesi yazıyor: Tahmin edildiğine göre Kreuger'in feci akibeti malî piyasaları fevkalâde müteessir etmiştir. Paris borsasında bu feci hâdisenin muhtemel akislerinin ortaya atmış olduğu endişeler, borsada fevkalâde bir zaaf şeklinde tecelli etmiş ve eshamın ekserisi mühim zararlara duçar olmuş ve bu zararların nisbeti hattâ % 10 u geçmiştir.

borsalarında ricat hareketi pek okadar kuvvetli olmamıştır. Fakat bunun bu piyasalarda evvelce vuku bulmuş olan tereffüün Paris piyasasındaki tereffü derecesinde yüksek olmasından ileri gelmiş olması muhtemeldir.

Fakat Anglosakson piyasalarının mukavemeti ve Kreuger grupunun fevkalâde menafii mevcut olmak dolayısile en ziyade müteessir olması icap eder gibi görünen Nevyork borsasının göstermiş olduğu sükûnet, Paris'te iyi bir intiba husule getirmiştir. Binaenleyh salı celsesi, umumî bir kalkınma husulüne medar olmuş ve bu hal evvelki gün esham borsasında vukua gelen kıymet tenezzüllerinin takriben yarısının izale edilmesini temin eylemiştir.

Borsadaki faaliyet, hafta nihayetine doğru bilhassa betaat kesbetmiştir. Esasen bundan bir takım neticeler istihracına kalkışmak doğru olmaz. Zira, Paskalya yortularının yaklaşması vasi mikyasta muamelât miktarının tenakusuna bais olmuştur.

Diğer taraftan, ecnebi piyasalarından gelen haberler, bilhassa teşvikkâr değil idi. Ve büyük Arbitraj eshamının göstermiş olduğu ağırlık, bu şerait altında piyasanın heyeti umumiyesini müsait bir surette müteessir etmiştir.

Haftanın son celsesinin mümeyyiz vasfı oan kararsızlık, yakın istikbali endişesizçe derpiş etmeğe müsait bir mukavemet esası irae

Zührevî Hastalıklar

Mücadele için daha amelî yollardan gidilecek

Yeni Emrazı zühreviye talimatnamesinin, serbest kadınları daimî surette tıbbî muayene ve takip altında bulundurmadığına ve bu yüzden zührevî hastalıkların arttığına dair şikâyetler nazarı dikkate alınarak Sıhhat Vekâletince Hıfzıssıhha kanununa tevfikan hazırlanan emrazı zühreviye talimatname projesinin tetkiki için Başvekâlet müşteşarının riyasetinde Sıhhat, Dahiliye ve Adliye Müsteşarlarile Dahiliye Umuru Hukukiye ve sıhhiye hıfzıssıhha müdürlerinden mürekkep bir komisyon teşekkül ettiği haber verilmektedir.

Yeni proje, umumî kadınların mutlak surette sıkı bir muayene ve kontrol altında bulundurulması esasına istinat etmektedir. Gizli randevu evlerinde taharriyat için de amelî bir şekil tesbit edilmektedir.

Bir akşam gazetesi, emrazı zühreviyenin son zamanlarda bilhassa şehrimizde korkunç bir şekilde sirayet dairesi genişlediğini yazmıştır. Kendisile görüştüğümüz Sıhhiye Müdürü Ali Rıza B. bu hususta diyor ki:

— "Zührevî hastalıkların arttığı iddialarının derecei sıhhatini anlatacak elimizde müsbet malûmat ve istatistik yoktur. Yeni talimatname tebliğ edilince tutulacak istatistikler hakikati gösterecektir. Yoksa, elde müsbet malûmat ve istatistik bulunmadan ne söylense tevsiki kabil olamaz."

Diğer taraftan, Ankara'da teşekkül eden komisyonun talebile doktor Hulûsi Behçet B. tarafından başka memleketlerde tatbik edilen emrazı zühreviye mücadele şekillerinin tetkikine müstenit bir rapor hazırladığı yazılmıştır. Hulûsi Behçet B. bize, böyle bir rapor hazırlamadığını, emrazı zühreviyenin son zamanlarda fazlalaşıp fazlalaşmadığını söyliyebilmek için kâfi delâile malik bulunulmadığını beyan etmiştir.

Nankör bir adam

Alâiyeden bildiriliyor: — Ciren li ehalisinden ve Koca oğullarından Çatal Mustafa kimsesiz bir çocuktur. Büyük kardeşinin oğlu bu çocuğu büyütür. Geçen sene evlendirir. Ve ayrı bir eve çıkarır. Fakat Mustafa tenbeldir. Çalışmak istemez ve bilnetice karısını beslemez. Yengesinden zorla zahire almıya kalkar. Alamaymca işi zora bindirir, kadına mükemmel bir dayak atar. Akşam eve gelen amcazade, karısının dayak yediğini öğrenince kan başına sıçrar, nankör adamın evine koşar ve çiftesile yere serer.

Trabzon köylerinde köylü sigarası

Akşam refikimiz, Trabzon ve Gireson köylerinde köylü tütünü bulunmadığı için köylülerin pahalı sigaralar almak mecburiyetinde kaldıklarını yazmıştır.

İnhisar idaresinin her yerde mebzul miktarda köylü tütünü bulundurulmakta olduğu temin edilmektedir.

Mahkemelerde

Papağan barındaki ölüm vak'ası

Mahkeme şahitlerin korkusuz ifade vermeleri için maznun Süleymanı tekrar tevkif etti..

Üç, dört ay evvel Papagan barında bir hâdise olmuş, barın kon sümasyon yapan kızlarından Sofiça bir gece birdenbire barda düşüp bayılmış, hastaneye nakledilmiş ve orada ölmüştür.

Bu ölüm üzerine:

— Sofiçaya Arnavut Süleyman zorla Heroin koklattı, kadın bundan zehirlendi, öldü, denilmiş, zabıta tahkikatı, şahitlerin ifadeleri üzerine Arnavut Süleyman mevcuden müstantikliğe tevdi olunmuş ve tevkif edilmiştir.

Müstantiklik bir taraftan tahkikata devam ederken diğer taraftan da Sofiçanın ahşasını, usarei mideviyesini bağırsaklarını, dilinin ve dimağının lâzım olan parçalarını, burnunun ışayı muhatisini tıbbı adlide tahlil ettirmiştir. Yapılan otopside Sofiçanın Heroinden değil, hât tesemmümü kuulîden öldüğü tesbit edilmişti. Raporda da heroine dair bir kayıt yoktu.

Müstantikte neticei tahkikatında Arnavut Süleymanın tahliyesine ve meni muhakemesine karar vermiştir. Fakat müddei umumilik bu karara ağır ceza riyaseti nezdinde itiraz etmiş, nihayet lüzumu muhakeme kararı alınmış ve dava ağır ceza mahkemesine sevkedilmiştir.

Ağırcezada bu hâdisenin muhakemesine başlanmıştır.

Tıbbı adlî raporları ve kararnameler okunduktan sonra mahkemede gayri mevkuf olarak maznunen bulunan Süleyman ve Sofiçanın annesi Sultana istic[illegible] edilmişlerdir. Bundan sonra şahit doktor Hüsrev Peşe Bey celbedilmiştir. Husrev Bey Sofiçayı ölmeden evvel bayılmca muayene ettiğini, tesemmümü kuulîden vefatına kani olmadığını, her halde afyonlu bir maddeyle zehirlenerek öldüğü kanaatinde bulunduğunu, az miktarda heroin kullanılsa bile alkolle karıştığı için kalpte felç yapabileceğini söylemiştir.

Sonra şahit İbrahim Bey dinlenmiş, o da hâdise gecesindeki meşhudatını anlatmıştır. Diğer şahitlerin gelmediği mahkemeye haber verilince iddia makamını işgal eden Bürhanettin Bey ayağa kalkmış, şahitlerin celbini ve dinlenecek şahitler üzerindeki her hangi havfü herasın zail olması için de Süleymanın tevkifını istemiştir.

Hâkimler kısa bir müzakereden sonra salona geldikleri zaman maznunun müdafaa vekili Nuri Bey tevkife lüzum olmadığı sadedinde bir müdafaa yapmıştır. Heyeti hâkime müdafaanın şayanı takdir olduğunu kaydetmiş, fakat müddei umuminin talebini kabul ile tevkif kararını vermiş, ayrıca Tıbbı adlî meclisinin Hüsrev Beyi dinledikten sonra tekrar bir rapor vermesini karar altına almıştır.

Beraat kararı

Evvelce vazifesini ihmalden 30 lira ağırcezayı nakdiye mahkûm olmuş bulunan Sulh hukuk hâkimlerinden Şeref Beyin muhakemesi dün nakzan ağırceza mahkemesinde rüyet edilmiş, neticede Şeref Bey beraet etmiştir.

Yeni bir dava

Mülhak vakıflar idaresinde memurluğu esnasında bir mütevellinin menfaatını temin için vazifesini suiistimal etmekten maznun Halil İbrahim efendi ile bu işle mütevelli namına uğraşan elektirikçi Eşref efendinin muhakemelerine dün ağırceza mahkemesinde başlanılmıştır. Cereyan eden muhakeme neticesinde gayrimevkuf olan Eşrefin de tevkıfine karar verilmiş ve bazı hususatın tahkiki için muhakeme başka güne kalmıştır.

Yeni mahkûm edilen kaçakçılar

Dün ihtisas mahkemesinde muhtelif muhakemeler yapılmıştır.

Bu muhakemeler meyanında Darıcadan tütün kaçakçılığı ile getirilen Ahmet 6 ay hapse 1934 kuruş para cezasına mahkûm olmuştur. Belediyenin Çubuklu depolarından şişe şişe ispirto aşıran bekçi Cemal de tevkif edilmiştir. Cemalın bu ispirtoları kaçak olarak sattığı anlaşılmış ve tevsii tahkikat için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Sahte şehadetnameyi kim verdi?

Hüseyin oğlu Akif efendi ismin de bir genç Hukuk fakültesine girmek için lise mezunu olduğuna dair sahte bir şehadetname yapmış ve kendisini fakülteye kaydettirmiştir. Bilâhare sahtekârlık meydana çıkmış, Akifin mahallesinden aldığı ilmühaberi de sahte olduğu anlaşılmış ve genç mahkemeye sevkedilmiştir.

Dün ağırceza mahkemesinde yapılan muhakemede Akif ef. bu sahtekârlıkları kendisinin yapmadığını, Beyazıt kiraathanesinde tanıdığı Şükrü Bey isminde bir doktorun bu sahte vesaiki ihzar ve kendisini fakülteye kaydettirdiğini, kendisinin müstantik mektebinden mezun ve adliyede stajyer olduğunu, böyle küçüklüklere tenezzül etmiyeceğini söylemiştir. Neticede heyeti hâkime şahit olarak Doktor Şükrü Beyin ve ilmühaberde mühürleri bulunan heyeti ihtiyariyenin celbine karar vermiştir.

Poliste

Tıbbı adlîden Kaçan adam

Taksimde bar sahibini öldürecek miydi?

Taksimde bir barda iki kişinin, mal sahibini ölümle tehdit ettikleri zabıtaya ihbar edilmiş, komiser muavini Avni Efendi ile iki polis memuru, bara gitmişler, ve bu iki müteavizi yakalamak istemişlerdir. Muzaffer ve Recep isimlerini taşıyan bu iki sabıkalı, memurlara teslim olmak istememişler sustalı çakılarla hücum etmişlerdir. Hattâ bu aralık muavin Avni Efendinin kaputu da yırtılmıştır. Nihayet bin müşkülâtla her ikisinin ellerindeki sustalılar alındıktan sonra, karakola götürülmüşlerdir.

Burada, bunlardan şoför Receb'in katilden sekiz seneye mahkûm ve Tıbbı adlîden firarî olduğu tesbit edilmiş, her ikisi de adliyeye verilmiştir.

Üç aylıklar

Eytam, eramil ve mütekaidinin ikinci yoklamalarını yaptıranlara, Diyunu umumiye binasında dünden itibaren üç aylıklarının verilmesine başlanmıştır.

Tevziat üç gün devam edecektir.

hâdisesinden dolayı ayrıca takibat yapılmaktadır.

Hayvan hırsızları

Topkapı, Edirnekapı, Bakırköy taraflarında hayvan hırsızlıkları yapan bir şebekenin bazı efradı evvelce yakalanmıştı.

Bunlardan kasap Hüseyin de dün Eyüpte tutulmuştur. Hüseyin ayni zamanda Çatalca camilerinden halı çalmakla da maznun bulunmaktadır.

Öldürecek miydi?

Küçükpazarda Otobüsçüler kâhyası Melik Efendi ile yüzü kesik Kâmil, bir iş yüzünden kavga etmişler, Kâmil, Melik Efendiye silâh atarak kaçmak

Maarifte

Millî Talebe Birliği

Bu vaziyette faaliyet görebilecek mi?

Evvelki cuma M. T. talebe birliğinin tekrar ihyası için içtima eden talebe murahhasları yeni idareheyetini intihap ederken aralarında çıkan noktai nazar ihtilâfı yüzünden birliğin teşekkülü şimdilik geri kalmış vaziyettedir.

Birliğe dahilolması lâzım gelen talebe cemiyetleri adedi dokuzdur. Fakat ilk içtimada hukukçular ve mühendisler birlikten istifa etmişler, müteakiben de ticaret, mülkiye, edebiyat, fen çekilmişlerdir.

Bu vaziyette tıp müstesna olmak üzere bütün darülfünün fakülteleri birlikten ayrılmışlardır. Birlikte hali hazırda üç dört talebe cemiyeti kalmıştır. Birliğin bu hali ile canlı bir faaliyet gösterebileceği ümit edilmemektedir.

Diğer taraftan aldığımız malûmata göre, yalnız darülfünun fakülteleri talebe cemiyetlerinin birleşerek bir "Darülfununlular klubü" teşkil etmeleri muhtemeldir. Fakat bütün fakülte ve yüksek mektepler talebe cemiyetlerinin birleşerek bir birlik vücuda getirmeleri umumî arzudur.

Mühendis talebe cemiyetinin tavzihi

Dün yüksek mühendis mektebi talebe cemiyetinden şu mektubu aldık:

Millî Türk talebe birliğini ihya için toplanan kongrede birliğin gayesi "Yüksek tahsil gençliğini maddî ve manevî" yükseltmek şeklinde tesbit edilmişti.

Halbuki yüksek tahsil gençliği deyince buna cemiyetleri olan veya olmiyan müesseselerle, cemiyetleri haricinde kalmış bütün talebeler dahildir; şu halde yapılacak böyle bir teşekkülde seçmek ve seçilmek hakkı bütün Türk yüksek tahsil gençlerine ait olmak icap eder.

Bugünkü şartlar bu vaziyeti temin etmekten uzak olduğundan biz iki dereceli seçmek tezini kabul ediyorduk. Millî Türk talebe birliğini ihya için davet olunduğumuz kongrede bu tez Hukuklu arkadaşlarımızın bazı kayıtlarla fikirler üzerinde mülâyim bir cereyan uyandırmıştı; buna rağmen arzu ettiğimiz beş dakikalık bir istirahattan sonra reyler bunun aksini gösterdi...

Bu şerait dahilinde yeni teşkil edilen birlik, Millî Türk Talebe Birliği değil, ancak cemiyetler ittihadi olabilecek bir mahiyeti haiz bulunuyordu.

Binaenaleyh bu teşekkül Millî Türk Talebe Birliği ihyası tasavvurundan uzaklaşmış, ve uzviyetine taban tabana zıt bir isimle ortaya çıkmıştır.

Şüphesiz ki bu mahiyetteki bir teşekkül tam olmazsa bile gençlik için hayırlı bir teşebbüs addedilebilir; ve bu teşekkülde çalışmak bizim için memnuniyeti mucip olurdu.

Fakat Talebe cemiyetleri ittihadının Millî Türk Talebe Birliği ismini alması kabul edilince asil gençliğe tecavüzkâr bir vaziyet olmamak için ayrılmayı daha aziyanlı ve daha az acı bulduk.

Matbuat sayfalarında ve gençlik müvacehesinde başka şekil olan hareketimizin ana hatları bunlardan ibaret olup tavzihen arzederiz.

Tahir Bey

Hukuk fakültesi reisi Tahir B. Ankaraya gitmiştir.

Ağaoğlu Ahmet Bey

Maaşının derecesi hakkında vekâletle temas etmek üzere Ankaraya giden Hukuk fakültesi müderrislerinden Ağa oğlu Ahmet B. şehrimize avdet etmiştir.

Mekteplerin albümü

Maarif vekâleti ilk mekteplere ait birer albüm istemiştir. Maarif müdürlüğü her mektebin dahilî ve haricî manyalarını havi albümler hazırlamaktadır.

Kadıköy kız orta mektep müdürlüğü

Kadıköy kız orta mektebi müdürü Atıfet Hanıma Maarif vekâleti tarafından işten el çektirilmiştir. Onun yerine Üsküdar orta mektebi müdürü Feridun B. tayin edilmiştir.

Seneyi dersiye başına kadar Üsküdara yeni bir müdür tayin edilmiyecektir. Sene başında, münhal bulunan Davutpaşa orta mektebi müdürlüğüne de bir zat ta-

Belediyede

İş takip Memurluğu

Belediyenin zaten Ankarada bir memuru vardır

Dünkü akşam gazetelerinden biri belediyenin merkezde işlerini takip etmek üzere Ankarada daimî bir memur bulunduracağını yazıyordu.

Dün bu hususta kendisine müracaat ettiğimiz belediye reis muavini Hâmit Bey demiştir ki:

— Ankarada alelâde işlerimizi takip eden zaten bir memurumuz vardır.

Diğer mühim meseleler için ise icabında reis Bey, ben veya alâkadar şube müdürleri Ankaraya gidip gelirler. Bundan ayrı olarak fazla salâhiyeti haiz yeni bir memurun Ankarada bulundurulması mevzuu bahis değildir.,,

Malî sene

Belediyenin malî seneyi martta itibar edeceği yazılıyordu. Yaptığımız tahkikata nazaran, bu esasen kanuna muhaliftir. Malî sene haziran iptidasıdır.

Yeni yapılan yollar

Taksim bahçesinin yanından Dolmabahçeye inen yolun inşasına dün başlanmıştır. Güzel bahçe yolu dün bitmiştir.

Cabi caddesi ve Tophane - Tarlabaşı yolu da bir ay sonra ikmal edilecektir. Bu yolların yaya kaldırımları asfalt olarak yapılmaktadır.

Şişli-Tünel hattı

Şişli — Tünel tramvay hattı tek olarak işlemeğe başlamıştır. Bu suretle arabalarda daha fazla sür'at temin edilebilmektedir.

Bina irtifa ve istikametleri

Fen heyetinin hazırladığı yeni bina irtifa ve istikamet haritası daimî encümence kabul edilerek tatbika başlanmıştır.

Gazi köprüsü

Gazi köprüsünün şartnamesi ikmal edilmiştir. Bugünlerde berayi tetkik makama verilecek, bir haftaya kadar gazetelerle ilân edilecektir.

Şehrin temizliği

Daimî encümen belediye temizlik işleri müdürlüğünün faaliyeti hakkında tetkikat yapmaktadır.

Şehrin daha esaslı bir şekilde temizlenmesini temin için bazı islahat yapılacaktır.

Havaî elektrik hatları

Şehir dahilindeki havaî elektrik hatlarının kabloya tahvili için belediye şirket nezdinde teşebbüsatta bulunmuştur.

Yangın ve saireye karşı kablo usulü daha salimbulunmaktadır.

İktısat işleri için staj

Yeni belediye iktısat müdürü Asım Beyin belediye iktısat işlerine vukuf peyda etmesi için, İktısat müdürlüğündeki diğer talî müdürlükler de bir müddet staj görmesi muvafık görülmüştür.

Asım Bey, belediye teşkilâtı hakkında da tetkikat yapmaktadır.

Dilsizlere ders

Sağır ve Dilsizler Cemiyeti kâtibi umumîliğinden:

Cemiyetimiz gece derslerine başlamıştır bilâtefrik cinsî alâkadarların her gün saat 17 de Şehzadebaşında Letafet apartımanında cemiyet merkezine müracaatları

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir

22 MART 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet

Telefon Numaraları:

Başmuharrir ve Müdür 24318

Yazı işleri Müdürlüğü 24319

İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava tamamen kapalı ve kısmen yağmurlu geçecektir. Rüzgâr şimalden mütedil kuvvetle esecektir.

21-3-32 tarihinde tazyiki nesimi 759 milimetre en fazla sıcaklık 8 en az sıcaklık 4 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Sağlam ayakkabı

Ayakkabıcılar cemiyeti çürük ayakkabı yapanlara karşı mücadeleye girişecekmiş.. Çünkü bir çok esnaf kösele yerine mukavva kullanıyor ve yerli kunduraların namusunu bir paralık ediyormuş.

Vallahi, bu sağlam ayakkabı meselesi öteden beri bizi işgal etmiş bir şeydir. Olanca yükümüzü üstüne yüklediğimiz için mi nedendir, biz ayakkabıya fazla ehemmiyet veririz.

Sıkıntılı işlerden bahsederken:

— O senin ayağını sıkar... Dediğimiz gibi şayanı itimat olmayan birisini anlatmak için de:

— Sağlam ayakkabı değil!. deriz...

Ayakkabıcılar cemiyetinin himmetile farzedelim ki; mukavvadan yapılmış ayakkabılardan kurtulacağız.. Lâkin mecazî manasile sağlam olmayan ayakkabılardan bizi kim kurtaracak?..

Canım kurban!.

Gazetelerden birinde Berlin den gelmiş bir telgraf okudum. Şu mealde idi:

"Alman faişstlerinin başı Hitler'in en yakın adamlarından ve bu partinin Berlin şubesi reisi doktor Geobbels başvekâlet kâtibi umumisine müracaat ederek, arkadaşlarının Başvekil Mösyö (Brüning) aleyhine bir suikast hazırlamkta olduklarını haber vermitşir."

Gördünüz mü siyasî terbiyeyi ve ahlâkî tekâmülü!.. Malûm ya! Faşist fırkası yani Hitlerciler şimdiki hükûmete son derece muarızdırlar.. Buna rağmen, bu fırkanın Berlin şubesi reisi gayrıkanunî ve gayrı insanî hareketlere taraftar olmadığı için Başvekil aleyhindeki suikasti hükûmete haber vermitşir. Böyle terbiyeye, böyle muarızlara canım kurban!

Torba!.

İzmir belediyesinin yeni bir icadından bahsediyorlar.. Esasen belediyeler birer icat ve ihtira yeridir. İhtiyaç, oralarda insanlara hatıragelmedik şeyler vücude getirir.. İzmir belediyesi sokaları süpürtemiyor.. İzmirde de at çok... Hayvanlar sokakları gübreliyorlar. Ne yapalım?.

Her akıllının yapacağını yapmışlar... Beygirlere birer torba aşağı yukarı bir nevi sübek... Şimdi beygirler, torbalarına gübreliyor ve bu gübreler hayvan sahibine kalıyor..

İstanbul belediyesinin de bundan ilham alarak, sokaklara tükürenlerin ağızlarına birer lâstik torba takması pek muhtemeldir....

Yalnız garabet Amerikada mı görülür?...

FELEK

İktısadî bahisler

İhraç politikamızda maden

Buhran — Crise, inhitat — dépression!.. Bugünün iktısadî hayattaki keşmekeşe, depreşmeye konan isimler... Buhran mıdır, yoksa mütevali bir inhitat mı? Bu dava içinden çıkılmaz bir şekle girmiştir; evet marazın teşhisi hakkındaki iktısatçıların mütaleaları pek mü tebayindir. Eski iktısat kitaplarının tasvirini esas tutan bazı kimseler (BUHRAN YOKTUR) diyecek kadar ileri gidiyorlar. Doğrusunu söylemek lâzım gelirse bu orijinal iddiayı pek gayrimakul görmek hak sızlık olur. Hakikaten buhran geçici bir hâdisedir; tarif budur. Müzmin şekle giren hastalığın umumî seyrine de buhran denir mi? Her ne denirse densin bütün dünyada sürünüp giden bu gayritabiîlik değiş dokuş âleminde mütezayit bir darlık yaratıyor. Bunun ismi ister buhran, ister eski iktısat rejimin inhitatı, ister ise de dünyada yeni başlıyacak yeni devrin doğum ihtilâcatı olsun, mademki orta yerde her gün biraz daha kuvvetini arttıran iktısadî bir tazyik vardır, bu tazyikin en az tesirinde kalmak çarelerine bakmalı... Esasen en küçüğünden en büyüğüne kadar bütün memleketlerin tatbikine yeltendikleri gaye de bu.. Bu gayenin tahakkuku için esas hutut ta muayyen: Az itha lât, fazla ihracat; hiç değilse mütevazin değiş dokuş...

Türkiye ülkesinin bütün dolgunluğuna rağmen çok eski zamanlardan beri iktısadî bilânçomuz aleyhdedir. Evet, Türkiye tanzimat devri ile (Avrupa halkai düveliyesine) girdiği 1856 tarihinden itibaren bu bilânçodaki ihraç, açığını zaman, zaman Avrupadan ağır şartlarla aldığı borçlarla kapatmıştır, toplu giren bu paraların hiç biri de istismar sahalarımıza dökülmemiştir; kısmen asker ve donanmaya, mütebakisi de saray ve hempalarının sefahati uğrunda heba edilmiştir. Şimdi Türkiye kendi vesaitile inkişaf devrinin kapısını açmak istiyor. Bu müşkül kaygunun tahakkuk faaliyeti de dünyanın geçirdiği —biraz yukarda izah ettiğimiz— iktısadî keşmekeş zamanına tesadüf etmitşir. Şimdi bu keşmekeşin mühim ihraç metalarımızdan madenlerimiz üzerindeki son senelerdeki tesirini gözden geçirelim:

Artivin vilâyetinde Kuvarshan bakır madeni kapanmıştır. Bu madenin son senelerdeki zararları ile beraber tesisat için mevzu sermayesi takriben 7.000.000 Türk lirasıdır. senevî 2500 ton saf bakır istihsal kabiliyetindedir. Bir kaç seneden beri maden terkedildiğinden oradaki milyonlar değerindeki tesisat harabiye yüz tutmuştur.

Yine mezkûr vilâyette Kafkazuz kupper kumpanyasının Morgul bakır madeni vardır, bir milyon İngiliz lirasile teşekkül eden bu şirketin maden mahallinde yapmış olduğu tesisat bedeli altı yüz bin altın İngiliz lirasını tecavüz etmektedir, maden muattal olduğundan cidden esaslı yapılan tesisat harap vaziyettedir. Kuvarshan madeninden daha fazla istihsal kabiliyeti olup daha vâsî bir madendendir.

Balyadaki 60 milyon frank sermayeli Balya - karaaydın kurşun madenimiz kapanmış, son zamanlarda hükûmetin gösterdiği teshilât sayesinde pek az mikdarda taharri ve tamir yapılmaktadır, faaliyette addedilemez. Yevmiye 40 — 45 ton külçe kurşun istihsal kabiliyetindedir.

Susığırlık mevkiindeki Borasit madenimiz bir aralık kapatmış ise de son zamanlarda eski senelere nisbeten pek zayıf olarak çalışmaktadır.

Fethiye cenubî Anadolu manganez madenleri de istihsalâtını tatil etmiştir. Bu madene de mevzu, sermaye takriben 3 milyon Türk lirasıdır.

Krom madenlerimizin etrafındaki son senelerdeki mütevalî hareketlere rağmen ihracatımızda bir tezayüt mevcut değildir.

Zımpara madenlerimiz cinsen rakiplerine müreccah olmakla beraber harpten sonraki ihracatımızda muntazam bir tenakus göstermiş, bugünkü ihracatımız bir kaç bin ton raddesinde, Milâs havalisine inhisar etmektedir.

İzmirdeki Civa madenimiz de görünür bir müşkülât içinde dir.

Antimon istihsalâtımız harpten sonra hemen yok gibidir. Bilhassa Tokat civarındaki cevherler hakkındaki mühendis raporları çok ümitbahş olmakla beraber müteşebbislerinin faaliyetinden müsmir netice çıkmamıştır.

Kömür havzamız hakkında yine bu sütunlarda vaziyeti izah etmiş idik, tekrarına lüzum görmüyoruz. Yalnız şunu ilâve edelim ki kömür havzamız vaziyetini muhafaza edebilmesi için çok titiz ve tedbirli davranmalıyız.

Zaten kömürlerimizin diğer cevherlerimiz kadar feci bir vaziyete düşmemesinde son senelerde milli sermayemizle işde alâkadar olan İş Bankasının büyük rolü vardır. Maamafih evvelki makalelerimizde izah ettiğimiz üzere 1932 senesi semasına gerilen kara bulutlar bizi fazla teyakkuza davet eder mahiyettedir.

İşte şu kısa çerçeve, şu ibtidaî maden ihraç ve istihsal bilânçosu çok aleyhtedir. Sabıka nazaran en ufak bir inkişaf değil, biraz bir tedennî inhitat var. Şimdi acaba sebep yalnız, ve sadece buhran mı?.. Evet de diğimize nazaran mesele yok gibidir. Fakat buhranı, bütün dünya madenlerine ayni tesiri yapmış olsa idi, kanaatimizce umumî buhranın cephesi aksine dönerdi. Çünkü o vakit istihlâk azlığından değil, istihsal noksanlığından buhran bütün dünyayı sarmış olurdu. Bittabi bu şekilde de maden cevherlerinin bu günkü düşen fiatları aksine olarak borsalarda pek fazla yükselirdi. Binaenaleyh her taraf istihsale kuvvet verir. Bu suretle yine müvazene hâsıl olurdu.

Sadreddin ENVER

HİKÂYE

Bir sporcu

Tapu eski kayıtlar varidat zimmet kalemi kâtiplerinden Hanefi Efendiyi, son günlerde bir endişe, bir merak sarmıştı. Kendi kendine düşünüp duruyordu:

— Evlâdım, Hanefi, bu böyle devam etmiyecek ve edemez de.. Dünya evine girmedin, fakat çapkın, hovarda bekârlardan da değilsin. Aklı selim sahibi bir insan, senin gibi hareket etmez. Artık kendini büsbütün kaptın, koyverdin.. Nedir bu ihmalin? Nefsine bu derece kayıtsız, ihmalkâr olmak doğru mu?.. Uyuşukluğun bu kadarı affedilemez. Gün geçtikçe hamlaşıyorsun. Ya Allah esirgesin, bir de hastalanıverecek olursan halin neye varır.?.. Bu hamlıkla vücudün hastalığa mukavemet edemez. Derlen toplan.. Biraz harekete gel, canlan.. Miskinliği at...

Hanefi Efendi, nefsine karşı olan şikâyetlerinde hakikaten samimî idi. Sabahleyin doğruca kaleme gidiyor, öğleye kadar oturuyor, öğle yemeğini dahi rede yiyor ve akşam paydosta aheste beste evinin yolunu tutuyordu.

Bu tembelliğe de alışmıştı; hemen birden harekete geçmek, canlanıvermek te pek kolay olmayacaktı. Fakat göbeği ve ense ve gerdanının katmerleri yağlanmakta devam ediyordu. Hanefi Efendi, damar hastalığı, damla gibi kaçınılmaz tehlikelerin yaklaştığını hissetmekte idi. Nihayet son kararını verdi; spor yapacaktı.

Hanefi Efendi, sporun faydalarını radyoda Selim Sırrı Beyin konferanslarından dinlemiş ve çok istifade etmişti. Evvelâ gülle kaldırmak, lobut çevirmek istedi. İlk tecrübeler menfî netice vermişti. Çünkü Hanefi Efendinin idmansız kolları ile bilekleri, güllelerin, lobutların sikletine tahammül edemiyordu.

Hanefi Efendi düşündü:

— Bin çeşit spor var. Boks yaparım, dedi.

Ve hemen Eşref Şefik Beyi buldu, boks talimlerine başladı. Lâkin sol gözü üzerinde patlayan bir adet kandilli yumruk, Hanefi Efendiyi, bu spora tövbe ettirdi.

Futbolün tekme cilvelerinden gözü yıldı. Eskrimden ürktü. Ne yapmalıydı?.

Mevsim yaz, deniz çarşaf gibi idi. Denizcilik, hem şık, hem temiz, hem sıhhî bir spordu. Derhal faaliyete geçti, bir kayık satın aldı. Fakat daha işin acemisi olduğu için, kayığının denize dayanıklı olmasına da bilhassa ehemmiyet verdi.

Evvelâ yanına bir kayıkçı alıyor, denize öyle çıkıyordu. Kürek çekmeği, biraz da yüzmeği öğrenince, ömründe ilk defa olarak daireden mezuniyet aldı. Âmirleri, arkadaşları, Hanefi Efendinin bu mezuniyet talebine şaşırıp kalmışlardı.

Hanefi Efendinin keyfi yerinde idi. Mezuniyetinin ilk günü sabahtan denize açılmıştı. Öğleye doğru, Hanefi Efendi denizde iken hava karardı, deniz bulandı. Bir bora, bir sağnak başladı. Hanefi Efendi, küreklere yapıştı, akıntı tersti; sahili bir türlü tutamıyordu. Etraftan yetiştiler, Hanefi Efendi, güç belâ canını kurtarmıştı.

Ertesi gün sandal ve levazımı toptan satıldı. Fakat Hanefi Efendi, spor yapmak azminde, kararında sabitti. Ne yapmalıydı.?

Her halde o, uyuşuk, miskin tenbel, hayata dönmiyecekti. Hareket etmek, canlanmak istedi. Günlerce düşündü, taşındı; son, kat'î kararını verdi: Şatranç oynayacaktı! Ve şimdi kahvede, Hanefi Efendiyi şatranç tahtası karşısında, son, kat'î kararını kemali metanetle tatbik etmekte olduğunu görürsünüz!.

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı: Sirkeci Muradiye caddesi No. 35.

Her gün saat 14-19.

İRTİHAL

Polis Birinci Şube Müdir Muavini Halit ve Türk Kitapcılığı Limitit Şirketi memurlarından Adnan Beylerin pederi Şehzadebaşı Veznecilerde Kunduracı Mehmet Asım Bey vefat etmiştir. Cenazesi bugün öğle vakti Gurebayı Müslimin Hastanesinden kaldırılarak namazı kılındıtan sonra Topkapı harıcındai mak beri mahsusuna defnedilecektir. Mevla•rahmet eyleye.

SİNEMALAR

Hakikî bir güzellik olan CHARLOTTE SUSA (Matmazel Nitouche) ve (Yarasa) filminin mübdei — GEORGES ALEXANDER Jön prömyelerin en sevimlisi WERNER FUTTERER 24 Mart Perşembe akşamı BÜYÜK GALA OLARAK

MAJİK SİNEMASINDA

en şen ve en eğlenceli bir operet vodvil olan

Izdivaç Limited Şirketi

(Mariage Limited)

Şarkılı — Danslı — Skeçli — müzikhol ve kabareli filminde görüneceklerdir.

İlâveten: P. D. C. halihazır dünya havadisleri.

Sinema- Tiyatro

Darülbedayi Son Temsilleri

Yalnız bugün akşam

Saat 21,30 da Büyük bir ihtifalle Göte gecesi 1832 - 1932

STELLA

Trajedi 5 Perde

Yazan: Goethe

Tercüme eden: Seniha Bedri

Fiyatlarda tenzilât yoktur.

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

Yarından itibaren

SAATÇİ

Musikili komedi 3 Perde

31 inci perşembe günü son temsil

RAŞİT RIZA TİYATROSU

Şehzadebaşı

Bu akşam saat 21,30 da

Ladamo Kamelya

Aleksandr Dümafisin Layemut eseri. Piyes 5 perde

Pek yakında:

KURT AĞZINDA KUZU

Vodvil 3 Perde

Nakleden: Mahmut Yesari Bey

Kadıköy Süreyya sinemasında

RAŞİT RIZA TİYATROSU SANATKÂRLARI

Çarşamba akşamı

BİR ŞENLİK GECESİ

Vodvil 3 perde

Nakleden: Reşat Nurî Bey.

ECONOMOU OPERET HEYETİ

Fransız Tiyatrosunda

Bu akşam talebi umumî üzerine

LOHAGOS LİLY

Yarınki çarşamba günü saat 17 talebelere ve halka mahsus matine

YA SENA HRİSOMOU

Çarşamba akşamı TCHİN TCHİ LA

Pek yakında CAMPANELLE.

ŞİK SİNEMASINDA

Büyük muvaffakiyetlerle gösterilen mevsimin en güzel filmi

PRENSES EMRİNİZ

LİLİAN HARVEY ve HENRY GARAT

tarafından temsil edilen film arzuyu umumî üzerine bir hafta daha irae edilecektir.

Görmeyenler için son fırsat.

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL (1200 m. 5 kilovat) 18 gramofon, 19,30 Hafız Bürhan Bey heyeti; 20,30 Selim Sırrı Bey tarafından Goethe hakkında konferans, 21 Hafız Bürhan Bey heyeti, 22 orkestra.

BELGRAT (429,8 m.) — 18,55 Çek lisan dersleri, 19,25 konferans, 19,55 gramofon plâkları, 20,15 Göte hakkında konferans, 20,50 çingene müzikası.

BÜKREŞ (394,2 m.) — 18,10 konser, 19,40 milli tiyatroda Got ihtifali.

BUDAPEŞTE (550,5 m.) —18,30 taganni ve piyano konseri, 19,15 Fransızça ders, 19,30 konferans, 20,15 Gote hakkında ihtifal, 22,30 iyano konseri, 23,30 müzik.

LONDRA (355,8m.) — 20,15 orkestra, 21,15 gramofon plâkları, 21,55 konferans, 23,35 dans muzikası.

PRAG (488,6 m.) — 18,30 Gote hakkında ihtifal, 19 Goteye ait bir komedi, 22 radyo jurnal, 22,20 Bratislâvdan nakil.

ROMA (441,2 m.) — 19 radyo jurnal,20,45 müzik,22 komedi, 22,55 radyo jurnal.

VARŞOVA (1411 m.) — 17,35 senfonik konser, 19,45 gramofon plâkları, 19,45 radyo jurnal, 20 musahabe, 21,15 Şöpene ait konser, radyo jurnal.

VİYANA (517,2 m.) — 18,15 tıbbî musahabe, 19,40 şarkı, 20,20 Göte hakkında konferans, 20,50 konser, 22,35 dans muzkası.

Ittihadı Millî

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel: Beyoğlu : 4887

Milliyet'in Edebî Romanı: 46

GÖZYAŞLARI!.

Etem İZZET

Katil yerine oturduğu zaman salonda umumî bir kaynaşma ve sarsıntı oldu. Herkesin gözü ve kulağı hâkimdeydi:

— Okutacak mı?.

Kesecek mi?.

Fakat, katilin oturuşu ile karşı tarafın ikinci avukatının söz istemesi arasında bir saniye bile geçmedi.

Reis,

— Söyleyiniz!.

Dedi, söz verdi. Avukat uzun, can sıkıcı bir başlangıç yaptı. Hâkimin de, müddeiumuminin de; halkın da, Ruhinin de yüzü buruştu. Herkes:

— Uzatma da ne söyleyecek sen ona geç..

Diyordu. Terkipli, ağdalı, noktasız virgülsüz bir osmanlıca ile arkadaşının önce söyledik lerini de tekrarladı, tekrarladı; en son:

— Yeter efendim yeter. Hatıra denilen bu notların dava ile hiç bir alâkası yok. Onları okutmayınız!.

Demek istedi. Ancak, o da ısrar ediyordu:

— Naran Hanımefendi bir dalgın kız, bir şehvet çocuğu, bir zevk düşkünü; hattâ katilin tavsif etmek istediği gibi bir sürtük, bir kahpe, bir orospu ve.. bir casus olabilir. Sorulacak, dikkat edilecek, üzerinde durulacak nokta şudur: Bütün bu fenalıkları bilen, gören sayan adam niçin son dakikaya kadar yine o kadının peşinden ayrılmadı?. Neden onu öldürmeğe kadar vardı?.. Eğer bilmediği, mahiyetini tayin edemediği bir kadın olsaydı belki bir dereceye kadar kendisini mazur tanırdık! Demek ki, bile bile yapmış, kendisi ondan daha fena olduğu için bütün fenalıklarla kaynaşabilmiş. Hem hatıraların işmdiye kadar okunan kısımlarında Naran Hanımefendiyi kötülemekten ziyade katile kötü damgasını vuran hüküm ve tasvirlerle karşılaşıyoruz. Müekkilim için vâzıh, müsbet, aşikâr hiç bir kayıt ve sarahat yoktur. Müphem bazı hisler, kuvvet ve teyit bulamıyan şüpheler! Bundan başka Naran Hanımefendiyi ittihama vesile olabilecek ne var?. Hiç bir şey değil mi?. Halbuki katili bütün o satırların devamında çok fena bir ruh ve istidadın sahibi olarak görüyor, tanıyoruz. Karısını, çoluk ve çocuğunu bırakmasından başlayarak okunan son satırlara kadar onu yalnız fenalık yapan, fenalıkları kendisinde toplayan bir şahsiyet halinde bulmuyor muyuz?..

Hiç şüphe yok ki; bu cinayetin yapılmasında da ayni ruh daha düşkün, daha sefil sevkle rile hakim oldu. Biz burada bir ahlâk düşkünlüğünün, bir ruh sefaletinin tarihini yapacak değiliz ya?.."

Avukat bu cümleleri söylerken katil yerinden fırladı:

— Reis bey, reis bey!. Bu adamın sözlerini kesiniz. Hakaret müsaade etmeyiniz. Bu cinayette bir ahlâk düşkünlüğü değil, bir ruh yüksekliği hâkim oldu!.

Diye bağırdı ve.. ilâve etti:

— İşte bütün bunların iyiden iyiye anlaşılması için hatıraların tamamen okunmasını istiyorum!..

Bulanmadan durulmaz.

Bu ande hâkim, müddeiumumî, birinci avukat, ikinci avukat, maznun, maznun vekili hepsi birden karşılıklı söylenmeğe başladılar.

Reis vaziyete hâkim olmağa, susturmağa çalışıyordu.

Müddeiumumî:

— Susturunuz efendim..

Diyor, müdahaleler yapıyordu. Birinci avukat yaygara koparıyordu:

— Yeter efendim yeter.

Bir sürü manasız şeyler!.

Safsata!.

Kafamız şişti!.

Roman okutmuyoruz!.

Katil vekili bağırıyordu:

— Elbette okunacak!.

Müekkilim kendisini müdafaa etmiyecek mi?.

Ağız açmadan mı boynunu size uzatsın?.

O bitirecek, daha ben de söyleyeceğim!.

Maznun ağzına geleni söyliyordu:

— İşinize gelmiyor mu?.

Naran Hanımefendi yıkılıyor değil mi?.

Daha durun bakalım!.

Asıl şimden sonra neler işiteceksiniz!.

Keşke orospulukla kalsaydı!

Keşke sürtük olsaydı!.

İkinci avukat ağzına virdetmişti:

— Okunmayacak!.

Sefalet, ahlâksızlık..

Başka bir şey öğrenmiyoruz ki!.

Birinci avukat istihkar ediyordu:

— Bunları kim yazdı?.

Hangi romancıya sipariş verdiniz?.

Avukatınız şöhret almak istiyor. Fakat, yağma yok!.

İdamdan kurtulamazsın!.

Kim bilir hanımefendinin parasını aşırmak mı, mücevherlerini soymak mı ne yapmak istedin de onu öldürdün?.

Naran Hanımefendi senin gibi bir şeriri nereden tanıyacak ki?. Muhterem hanımefendi dilenci diye senin avucuna para atmaktan bile iğrenir!.

Katil hiddetten köpürüyor, mukabeleler yapıyordu:

— Bütün bunları beş on para için yapıyorsun değil mi?.

Senin gibi yüz avukat benim cebimdedir!.

Romancı aramaya ne lüzum var?

Benim senden yüksek tahsilim var!.

Naran'ın ne mal olduğunu senden iyi bilirim?.

Hâkim:

— Susunuz. Muhakemeyi tatil ediyorum..

Diye bağırıyordu..

İkinci avukat reise söylüyordu:

— Yapılacak şey yok reis bey. Celseyi tatil ediniz.

Kararınızı veriniz!.

Maznun cinayetini itiraf etti.!

Hikâye dinlemeğe ne lüzum var?.

Birinci avukat ilâve ediyordu:

— Sonra bu hatıraları alır, hikâye.. diye okuruz!.

İyi yazmış maşallah!.

İkinci avukat güldürüyordu:

— Birinci sınıf romancılarımız arasına geçer!.

Bir katilden bir romancı!.

Yüz bin kitap satılır!.

Devamı var

SANAT

SAN'AT MÜSAHEBESİ

Bizde resim San'atı

2

Namık Beye Cevap

Resim san'atımız için Yunan membaına gittiğimizi kabul edelim. O rada ne bulacağız.

Vazolar Ve Louvre'da gördüğüm bazı portreler.. Halbuki Yunan mede niyeti denildiği zaman kimsenin hatırına bu vazolar üzerindeki nakışlar ve boyalı resimler gelmez. Bütün bunlardan başka görmediğim bir Yunan peintürunun mevcudiyetin den haberim yoktur.. Farzedelim ki Yuñan heykeli kadar kuvvetli bir Yunan peintürü vardıda barbarların Yunanistanı istilâsı zamanında ve yahutta barbar zamanın elinde harap olmuştur. Yunan medeniyeti lehine böyle bir faraziyenin de bizim için faidesi olamaz.

Şu halde Yunan membaına kadar zahmet etmekte resim sanatımız için Namık Beyin ne faide omduğunu bilmek müşküldür.

O halde heykelimiz için bu membaa koşmakta neden tereddüt edelim.

Evet Namık Beyle beraber ben de bunun çok faideli olacağına kaniim. Fakat tamamile Yunan membaına gitmemiz lâzım mıdır. Madam ki biz san'atın membaını arıyoruz, heykel san'atının membaı Yunanistan değildir. Niçin Yunana gidelim de meselâ mitolojileri daha Asyalı olan Asure Gildanilelere [*] veya daha eski daha esaslı olan ve hattâ Yunan membaının da membaı olan Mısır medeniyetine gitmiyelim. Mısır heykeli bugünkü heykeltraşların hayretle perestiş ettikleri sağlam ve esaslı bir san'attır.

Akropolis üzerinde harabeleri ni gördüğüm Yunan mabetleri Mısır Ehramları yanında ne zarif hattâ ne cici şeylerdir. Kürei arzın merkezine kakılı gibi duran bu metin mimarî Mısırlı san'atkârın eseridir.

Mimaride nasıl en metin hendesi şekli, Ehramı uslûbuna esas itihaz ettise ayni conception ve ayni itikatle heykeli içinde ufki ve şakuli direksiyonları kabul etmiş ve ona eserinin ebidî hayatını temin edecek nisbetler aratmış ve buldurmuştur.

Bu nisbetler bu direksiyonları bulduktan sonra Mısırın haris san atkârına ebediyetin hayatını yaşayacak birde matiyer bulmak lâzımdı. Granit, tunç.

Mimarisinde kaya metaneti, heykelinde granit sertliği bulunan Mısırın birde pek iyi tetkik edemediğim peintürü vardır.

Bu çok daha heykel olan eserler yanında Yunan heykelciliği ne kadar edebiyat kalır.

Misal olarak gösterilen Phidias nedir. Yunan heykeltraşının dekodansı, zarifleşmiş, heykel telâkkisini kaybedişi değil midir?

Mısır san'atile yakından şayanı dikkat müşabehetler gösteren Archaïque devrinin heykeli istisna edilirse taşlığını kaybedip yavaş yavaş şiirleşen, destanlaşan bu zarif ve neşeli eserler yanında Mısır heykelinin insana sükûnet ve ebediyetin ağır huzurunu veren massif ve kübik telâkkisi, çok canlı expression'u, yormadan ve yorulmadan ebediyete kadar duracak serein mouvement'i şayanı dikkattir.

Ne zaman Louvre'de Victoire de Samotras önünden geçsem, bu havalanmak istediği halde kadesinden bir türlü kurtulamıyan monument bana bir nevi ıztırap verirdi. Şu halde heykel sanatımız için bile tamamile Yunan membaına gitmek meselesinde Namık B. le ayni fikirde değilim. O halde Yunan membaına biz gitmiyecekmiyiz. Şüphesiz gideceğiz. Olemp ilâhelerinin asırlarca san'at ve güzellik için çalışanlara dağıtıkları bu billûr membaın, ruhu ilk yudumda sarhoş eden suyundan biz de içelim fakat mest olup ta orada kalmıyalım.

Homère'e, Sophocle'e Aristophan'a Yunan mitolojisine bu şairane tabiat dinine, tabiat kuvvetlerini sembolize eden bu şiirli felsefeye gitmeliyiz.

Bundan beklediğimiz faideler bizim resim san'atımızın içtimaî bünyemize girmesi ve yaşaması meselesi için değil bir medeniyeti bugünkü Avrupa medeniyetine memba olması itibarile gitmeliyiz.

Oraya ne sırf resim ne de sırf heykel için değil heykelile, edebiyatile, mitolojisile, felsefesile bir (kül) teşkil eden Yunan medeniyetini ve onun devamı olan Avrupa medeniyetini anlamak için gitmeliyiz. Bugünkü klâsik edebiyatı anlamak için zaten Yunan felsefe sistemini, Yunan mitolojisini öğrnemek mecburiyetindeyiz.

Avrupa resminin sujét'lerini anlamak için.... Bunun için bir hayli de hiristiyan olmak lâzımdır. Hiristiyan olmadan biz bu resmin edebiyat tarafını nasıl anlarız.

Üç buçuk ay Veronèse'in Calvaire'i karşısında çalıştım. İsanın niçin çarmıha gerildiğini, İsanın insaniyete merhametini, İsanın ıztırabını bir hiristiyan Avrupalı kadar bilir ve hissedebilir miyim. Ben bu tablonun sırf resim tarafını, tablonun disposition'unu, renklerinin ahengini, kompozisyonunu ve execution'unu tetkik edebilirim.

O halde hangi membaa gideceğiz?.

Düşünüyorum ki biz iki kuvvetli medeniyetin tam arasında yaşıyoruz. Acem medeniyeti, Bizans medeniyeti bunu resim san'atımız noktasından düşünerek Acem resmi, Bizans resim ve heykeli de diyebiliriz, Türk Asyadan Avrupa'ya taşarken Acem medeniyetinden kuvvetli surette müteessir oldu. Onun edebiyatından mülhem olduğu halde din yasağı bize onun resminden de mülhem olmamıza mani olmuştu. Bizans medeniyeti ile de temasa geldiğimiz zaman onun mimarisinden mülhem olmuşuzda ronesansa bütün bir feyz ve hayat veren resim ve heykelinden irticam hemen aramıza ördüğü duvarlarla zerre kadar istifade etmemişiz.

Bugün Ayasofyanın resimlerini badanalatan kara zihniyetten ve devirden çok uzaktayız. Medeni bir millet olarak dünya milletleri arasında mevkiimizi almak istiyoruz. Bizim de resim san'atımız ve heykelimiz olacaktır. Gelecek makalemizde resim san'atının hangi medeniyetin membaına giderek doğacağını izah edeceğiz.

Hamit NEJDET

[*] La tête Chaldéenne için Gimond dermiş ki: "Bu baş Louvre'ın en güzel eseridir.

GOETHE

1749-1832

"Bahri muhit, büyük bir denizdir, içinde milyonlarca dam la su vardır, onun içinde vapurlar batar, dehşetli bir su yığını dır,, desem, hakikî bahri muhite göre ne izah etmiş olurum? Bana her hangi bir büyük zekâ için on satırla fikrimi söylememi isteyenlere karşı sakat ve eksik kalmamak mecburiyetindeyim. Ve ancak derim ki, sormayınız' Goethe başka bir adamdı.

Peyami SAFA

* * *

Bugün, büyük Alman şairi (Goethe) nin ölümünün yüzüncü yıl dönümüdür. Bu münasebetle dünyanın her tarafında bugün ihtifaller yapılıyor. Bizde de konferanslar, Darülbedayide (Stella) piyesi, velhasıl her milletin edebiyat âlemi Goethe'nin ölümünün yüzüncü yıl dönümü münasebetile hatırasını taziz ediyor.

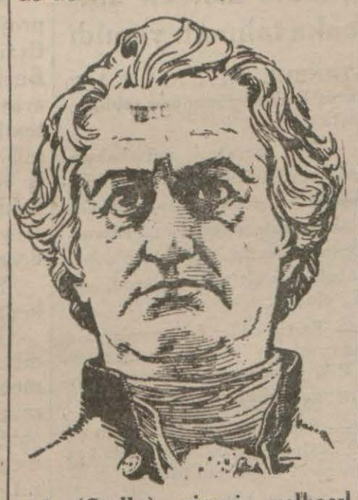

"Goethe" 1749 senesi ağustosunun sekizinci günü Frankfurt'ta doğdu. İlk tahsilini babasından aldı, babası hukuk doktoru olmakla beraber bir çok ecnebi lisanlarına da vâkıf bir adamdı. Fransızcayı 1759 da Frankfurt'u işgal eden Fransız ordusu kumandanından öğrendi. Bu zat Goethe'nin evinde oturduğu esnada Goethe on yaşında idi, fransızcayı ana lisanı gibi öğrendi.

Goethe anasının babasının sıkı ve itinalı bir terbiyesi altında bulunmasına rağmen küçük yaşında sefahat âlemine daldı. İçki ve meyhane hayatına atıldı. Bu sırada içki ve bazı aşk maceralarile vücudünü yıpratan Goethe'yi bu hayattan kurtarmak için babası onu hukuk tahsil ettirmek üzere Leipzig'e göndermek istiyordu. Goethe mahza babasına itaat etmiş olmak için 1765 te Leipzig darülfunununa girdi.

Tahsil esnasında ağır surette hastalandı ve Leipzig'i terk ile anasının yanına geldi. İki sene orada kaldı. Bazı piyesler yazdı. Şiirler yazdı. Ve tasavvufa merak saldı. Ve bu temayül o kadar kuvvetli idi ki babası onun rahip olmasından bile endişe etmeğe başladı ve yarıda bıraktığı hukuk tahsilinin ikmalini kendisine tavsiye etti.

Goethe Strazburg'a giderek orada hukuka çalışmakla meşgul oldu ve 1771 de hukuk doktoru oldu.

1773 te bir arkadaşının nişanlısı olan genç Charlotte ile sevişti. İşte bu aşk bize Werther'i kazandırdı. Werther Goethe'nin Charlotte ile muaşakalarının kitabıdır.

Werther'den sonra şunları yazmıştı: Hissin zaferi (1778) Clavigo (1774) , Stella (1776)

Daha yirmi iki yaşında iken meşhur bir edip olan Goethe nin hayatı bir sürü aşk, maceralarile doludur. Hassas kalbi her güzelin karşısında bir zaaf duymuştur.; Fakat bunlar arasında bazıları vardır ki hayli derin izler bırakmıtşır. Charlotte, Lili gibi. Lili bir bankerin kızıdır. Onunla nişanlandı. Fakat iki taraf aileleri uyuşamadığından nişan bir müddet sonra bozuldu. Fakat Goethe Lili'yi çok seviyordu. Kederinden İsviçreye gitti. Orada pek çok şiirler yazdı. Stella piyesini yazdı.

Bilâhara Karl Agust, müşaviri has rütbesile Goethe'yi taltif etti. Goethe, Veilmar sarayında on sene kadar debdebeli bir hayat sürdü. Onu sevenler, mütefekkirler Goethe'nin bu on senesini endişe ile karşıladılar. O da dehasının semeresiz geçen bu on senelik memuriyet hayatından ürkmeğe başladı ve nihayet günün birinde kimseye haber vermeksizin İtalyaya kaçtı Romada bulunduğu iki sene zarfında İphigenie, Egmont Faust'u yazdı.

Karl Agust'ün daveti üzerine Veilmar'a avdet etti. Ona yapılan istikbal merasimi emsalsizdir. Fakat Goethe İtalyadan ayrıldığına müteessirdir.

Bir gün parkta Christiane Vulpius'a rast geldi. Sevdi. Onunla beraber yaşamağa başladı. Ve bu gayri meşru izdivaçtan bir de çocukları dünyaya geldi. Etrafındaki dedikodulardan iğrenmeğe başlayan Goethe derhal inzivaya çekildi. Bu sırada Schiller ile tanıştı ve arkadaş oldu ve onunla birlikte Veilmar tiyatrosunun idaresini eline aldı.

Bu sırada Schiller'in bütün dramları tiyatroda temsil edildi. Goethe Romada başlayıp bitiremediği Faust'ını yazmakla meşguldü. Fakat bu sıralarda Schiller'in vefatı bu eserin tekrar yarıda kalmasına sebep oldu bilâhara bu eseri 1808 de ikmal ve neşretti.

1816 da karısını kaybeden Goethe artık hayattan zevk almamağa başladı. Bütün hayatını yalnız çalışmağa hasretti ve ikinci Faust'unu yazmağa başladı ve 1827 de ikmal etti.

Goethe 83 yaşında olduğu halde 1832 senesi martının 22 inci günü ebediyete gözlerini kapadı.

SAN'AT ÂLEMİNDE

Demokrasi ve San'at

Cemiyetin, içtimaî faaliyetlerinin mefkûresi olan demokrasi, cemiyetin terbiye, ahlâk ve san'at prensiplerinden ayrı yaşayan bir mefhum değildir. Cemiyetin kendisine lâyık olduğu terbiye esaslarını da içtimaî zaruretlerinin içinde aramak lâzımdır. Her millet kendini idare eden kanunlarını nasıl ki kendi ihtiyaçlarına göre tanzim etmek ıztırarında kalırsa terbiye ve ahlâk kaidelerini de mensup olduğu cemiyetin zaruretlerine uydurmak mecburiyetindedir. İnsanın en derunî faaliyetlerinden biri ve medeniyet ile refaha giden yolu üzerindeki en mühim müessese şüphesiz "San'at" tır.

İstiklâlini her sahada kazanmış olan milletlerin san'at yolunda başka bir millete esir olmuş bulunmaları mantıkın kabul edemiyeceği bir halettir. Türk camiasının an'anevî bir ahlâk ve terbiye esası mevcut olduğu gibi müesses bir san'at istikameti de vardır. Balkanların ardından motörün çark gürültüleri henüz işitilmeden, Salip ordularının akınları başlamadan hattâ bugünkü dinî müesseseleri kuran peygamberlerin ülûhî ayetlerinin müsveddeleri yapılmadan evvel mevcut olan bir Türk medeniyeti, bir Türk san'ati olduğunu yeni öğrenmiyoruz. Önümüzde asırların resmi geçidi var. Bu hakikatleri ne Çin, ne frenk tarihleri inkâr etmiyor. Şu halde temelleri sağlam, fakat çatısı çürük olan bugünkü Türk san'at binasının tamiri için bu beşeriyetin tarihi kadar eski temelleri kökünden sökerek yerine betonarme inşaata başlamak ve bu binanın tahkimi için Alp dağlarının ardından görünmez dekovil hatlarile malzeme celbetmeğe kalkışmak bence müvazenesizliğin şaheseridir. Bu husustaki fikirlerimi bundan evvel yazdığım bir çok makaleleri le izah etmiş ve Türk san'at gemisinin şarktan esen rüzgârla hareket edebileceğini muhtelif defalar söylemitşim. Müderris İsmail Hakkı Beyin "Demokrasi ve san'at,, adlı kitabını okudum. Bu eserde kıymetli müderrisin notlarındaki fikirlerimle iştirak noktaları beni sevindirdi. İsmail Hakkı Bey, Türk san'atinin garp telâkkisine göre, "Tabiatten kaçıcı olmasını" muahaze eden müelliflere karşı bugün daha fazla rasanet ve metanet peyda eden fikirlerle mücehhez olduğunu söylüyor, ve Türk mimarisinin anlayış ve bedîî temayülleri itibarile (kübist) oldukları neticesine varmı şolduğunu tekrar ediyor. Müstakil bir Türk san'atinin Fransa mandası altında esir olmaması lâzım geldiği fikrinde de kanaatlerimizin el ele verdiğini görüyorum.

İsmail Hakkı Beyin eseri gerek tetkik ve anlayış itibarile, gerekse ihtiva ettiği hususî noktai nazarlar itibarile çok şayanı dikkattir. Geçenlerde Namık İsmail Bey de bu sütunlarda intişar eden "San'atin membaı,, ünvanlı bir makalesinde bu öz ve esas meselesinde kendi noktai nazarını izah etmişti.

Yalnız Namık İsmail Bey garp san'atine girerken garp san'atinin membaı olan Yunan medeniyetinin enkası üzerinden yürümek lâzım geldiği fikrinde idi ki bu; noktai nazarlarımızın ayrılık noktası fakat bir medeniyete girerken onun üzerinden yürümek fikri de Namık Beyle kanaatlerimizin telâki noktasıydı, yani kanaatimce bu yol, Yunan — Lâtin san'atinin geçtiği yol değil de Selçuk âbidatının üzerinde inşa edildiği topraktır. Bu mesele hakkında bundan dört beş sene evel Peyami Safa ile de yaptığı muhakkak bir müzakerelerde ben daima Türk san'atinin vâsıl olmak istediği noktaya ekspres düdük seslerinin çınladığı yoldan değil kağni arabalrının gıcırtıların ses vardiği yollardan rüzgâr sür'atile geçmek lâzım geldiği kanaatinde ısrar etmiştim.

Kanaatlerimi bir defa daha izhara vesile olduğu için İsmail Hakkı Beye müteşekkirim ve bütün karilerime bu güzel eseri tavsiye ederim.

Sözün kestirmesi: Çocuğunuzu "Glakso" ile besleyebilirsiniz fakat san'at müessesesini Fransız veya Alman fabrikalarına sipariş edilmiş formüllerle yaşatmanın imkını yoktur vesselâm.

Elif NACİ

Deha ve Teknik

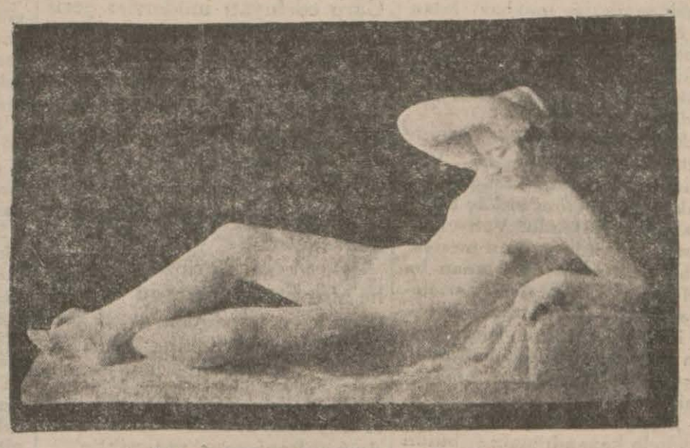

Yatmış kadın Marcel Gimond tararından

Yeni san'atın bütün diğer üstadları ya Maillol'un ya Despiau'nun yolunda yürüyorlar. Kübizm'in en büyük üstadlarından Zadkine ve Laurans Maillol gibi kütle ahengini ayıramıyorlar mı?

Yalnız Laurans ve Zadkine için bulacağımız eksiklik model-

Bir keldani kafası Louvre muzesi

leri hayvan olduğu halde hayatî olmamasıdır. Eğer Vulf gibi yalnız hendesi şekillerin kompozisyonunu yapsa idiler hakları vardı. Fakat, madamki modelleri canlı bir mahlûktur, lâzım gelir ki onun hayatıda olsun.

Yeni san'atta daha Moillol gibi kitleci olanlar arasında "Joseph Bernard,, "Guénau" «Ponpon» «Halau» "Hermandez,, «Drivier» ilahır; Despiau, gibi, forneci "Poisson" "Wlerick" «Poulpelet» «Arnold» "Gargallo,, ve lahiri; bir çok mühim şahsiyetler görürüz ki bizlere form veya kütlenin güzeliğini gösterirler.

En genç san'atkârlarından biri üzerinde en fazla durmamız cabediyor ki buda "Marcel Gimond,, dur. Daha otuz altı yaşında olan "Marcel Gimond,, un ehemmiyetini biraz hayatını tetkik edersek kolayca anlayabiliriz. 1916 da Liyon Güzel san'atler mektebinden çıkan Gimand uzun zaman Marly'de Maillol'un; Cagnede Renoir'ın yanında çalıştı. Maillol'da hârika olan hacm ahengini öğrenen Gimond, Renoir gibi desenin valeur'un mabudu olan bir ressamdan da forme öğrendi. Bu suretle Ginond'da görünnen hususiyeti Maillol ile Despiau yu birleştirerek; heykelin kütle ve forme unsurlarını ayni kuvvette eserlerinde yürütmek istemesidir.

924 de kadar pek zavallı bir hayat geçiren Gimond ekserya model tutacak parası olmadığından dostlarının portrelerini yaparak mesaisine devam edebiliyordu Bunun için Gimond'un pek güzel portrelerini görebiliriz. Fakat Maillol'un talabesi statuelerinde de bzlere hacımların fevkalâde ahengini gösteriyor.

Luxemboug müzesinde olan yıkanan kadını; ve bilhassa 930 da açtığı hususî sergisinde teşhir ettiği "Yatan kadın" müselles çinde zıt hacımlardan müteşekkil kompozisyonuna mukabil, kuş bakışından müvazi bir çok hatlar bulması heykele şayanı hayret bir tevazun vermiştir. Burada formeler Maillol'deki gibi şişkin, yuvarlak değildir. Despiau'nun güzel ve mutena düz ve yuvarlak satıhlarını görürüz.

Bu seneki sonbahar sergisinde teşhir ettiğiMme Gimond'un portresi için, Gimond'un ilk şaheseridir diye zikredebilirim. Gotique, kadim şark, Şarkî Asya san'atlerinin büyük hayrankârı olan Gimond bu portresinde Louvre'in en güzel eserlerinden biri olan bir Geldani kafasından aldığı ilhamı pek vazıh görünür. Yalnız bu ilham Bourdelle'de olduğu gibi haricî modele oyunlarının taklidi değil; içten gelen metin bir inşa kudretinin esasını tetkik etmesidir.

İşte yek nazarda hiç bir suretle bribirine benzemeyenGimondun potresile, "Tête turbane" namile meşhur bu başı yan yana tetkik edecek olursak formelerinin sağlamlığını, ornement'lerinin ahengini ve kitleye kaynaması dolayısile ne kadar biri diğerine yaklaşmış oluyor.

Gimond daha saçlarını burunzlar, mermerler arasında tamamile ağrıtmış değildir Yarın. Maillol'lerin, Despiau'lerin mertebelerine yükselecek bu san'atkâr, çok ümit ediliyor ki; bizlere hakikî Çin ve Keldan san'atının zevkini kendi görüşile tattırsın.

İşte yeni san'at heykelde deha un

Mme Gimond'ın portresi Marcel Gimond tarafından

vanını yalnız plâstik güzelliği yaratan dimağlara veriyor; yetmiş asırlık san'atte en beşeri olan eserleri arıyor; onları kendine örnek yapıyor.

Birçok defa olduğu gibi yirminci asırda da yine bir defa anlaşılıyor ki

Armonik çalan adam Zadkine tarafından

heykel; Laocoon'un feryadı, Musanın gözlerindeki ateş Ugolin açlık ıztırabı değil; Mısırlı'nın, Çinli'nin, bir zamanki Yunan'lının yarattığı mermeri sırıtmadan,çırpınmadan can landıran plastik güzel mefhumunu doğurmasıdır.

ZÜHTÜ

Dönenler

Sessiz, sedasız birer ikişer memlekete dönüyorlar. Biz ki senelerce onları bir an evvel kucaklamak iştiyakile sabırsızlanmış; kâh bir vapurun sintine kokusunda, kâh uzak bir istasyondan gelen gurbetin içli, hisli sesinde hasretimizin üzüntülerini bulmuştuk. İşte; nihayet geldiler ve içimizdeler. Bir sene evvel memlekete ayak basan Halil İbrahim(I) i fasıla ile Zühtü (II) ve Zeki(III) takip etti. Yep yeni bir nesle mensup bu san'atkârlar; güzelliğe susayanların hararetli dudaklarına uzatılmış bir avuç çukurudur ki aralıklarından berrak, temiz pınar sularının kandırıcı damlâları sızar. Dönen aziz san'at yolcuları —modernizimden korkanların gözleri aydın— moderndirler. Bu ürkütücü kelimenin medlûlile klâsik ve akademik san'atleri bir anda hatırlama dimağımın itiyadı olmuştur ve daima bu üç san'at mektebinin gölgede kalan mahiyeti tefehhus ve basiretimizden uzaktadır. Gençlerimiz; san'at tavafından dönenler bize yeni bir imanın; geniş bir itikadın huzurunu verecekler. Dalâletin, gafletin iğvasndan bizi sıyanet edecek lerdir. Akademikle klâsiğin farkı kaşla göz gbidir. Bittabi akademik kaş klâsik; gören ve hissettiren gözdür böyle olduğu halde kafamızda öğrenmek istemiyen bir inat vardır. Doğruyu yanlış bellenenlerden ziyade hiç bilmeyene kabul ettirmek daha kolaydır. Anlar görünenlere de safvetimizi kaptırmamak temkinini gösterme lidir. Çünkü yeniliği benimsemek le fikrî,bedii bir fakra uğrayacak larını zannedenler kibirlerine yediremiyerek her şeye aşına çıkmak mecburiyetindedirler. Bizde bu neviden bir kudema zümresi faaliyettedir. Mesaisi giyapta zemmamlığa inhisar eder.. Bundan dolayıdır ki Paris'te sonbahar salnounda takdir edilenleri beğenmemek kadrinaşinaslığını göstereceğimizden şüphe etmiyorum. Bundan bir kaç sene evvel Alman yadan ümitlerimizin çok fevkinde dönen Ali ve Zeki de ayni nahoş karşılanmanın meraretini tatmışlardı. Onlar ve şimdikiler kahve dıvarlarını süsleyen Romeu - Julyet - Otello - Dezdemona resimlerile Galatasaray sergilerinden zevkini gıdalandıran, estetiğini alanlardan takdir, şapaş bekliyecek değillerdir. Hattâ mesailerin de kendilerine zahir olacak şevkin membamı muhitteki menfi tesirlerde bulmalıdır. Sırasına göre yapılan işlere Grotersque ismni vermekte bir beis görülmiyecektir. Bu ötedenberi esknin yeniye karşı kullandığı kahbe bir darbedir. Zaman ve onun meşimesinde büyüyecek olan eserler o kadim silâhın ne çakar almaz olduğunu gösterecektir. Bu satırlarda eski arkadaşlarım olan dumanı üstünde tüten yeni san'atkârlarımızı selâmlarken eski hukuka güvenerek kendilerinden bir şey sormak isterim. Güzel İstanbulumuzun Fındıklıda Güzel san'atler akademisi vardır. O; Boğazın durgun suların da kendi hayaline vurgun bir "Narsis,, tir. Zaman zaman hançeresinden "akademide tedrisat klâsiktir,, diye tuhaf bir ses yükselmektedir. memleket, san'at için mahiyetinin anlaşılması faideli olacak olan bu söz ne derece öz bir hakikatın ifadesidir?

Erzurum: EŞREF

(I) Andre Lhote'un talebesi
(II) Heykeltraş Marsel Gimond'un talebesi
(III) Lote ve Othon Friesz'in telebesi

Şimigraf

Ziraat Bankasının kitap şeklindeki kumbaralarının üzerindeki tezyinî resimler bir Türk san'atkârı tarafından ahiren muvaffakıyetle hâkkedilmiştir. Şimdiye kadar Banka kumbaralarının üstünü Avrupada hâkkettirmekte idi. Bu istidadı gösteren san'atkâr Kadri Bey isminde bir Türk genci dir. Kendisini tebrik ederiz.

KADRİ BEY

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Toprak bayramı dün tes'it edildi

[Baş tarafı birinci sahifede]

21 mart günü bütün nebatat ve yaşayan cisimlerin hayat faaliyetinin başladığı ilkbaharın başlangıcı demektir. İşte bu mes'ut bayram gününü hükûmetimiz de kanunî bir çerçeve ile tezyin eylemiştir.

Huzurunuzla şereflenen bu içtimaın esası budur. Yani toprağı tesit için onu bir gün olsun serbes çe dinlenmeğe bırakmaktan ibarettir. Dinlenmek ve dinlendirmek. Yorulan iki faal cismin kuvvet bulmasını temin eder.

Kırk sene gibi yarım asra yakın tarihî bir hayata malik olan bu sakaf altında biz ziraatçılar, toprak sevgisini etrafa da saçmağa çalışırken toprağın içinde henüz meknuz olan cevher nazarlarımızın ışığını artırmış, mevcudiyetimiz için bir kuvvet membaı olmuş tur.

Bunun için ilk bayramı burada, bu ilim merkezinde tesit etmeği muvafık bulduk.

Aziz dinleyicilerim!

Bugünkü ilmin de tesbit ettiği hakikat, bütün canlı cisimlerin topraktan vücut bulduğuna göre bizim de ayni hamurdan mamul bulunduğumuza itimat etmek icap eder.

Bu itibarla daimî bir seyr ve devre tabi olan bu tabiat düsturu karşısında toprakla aramızdaki münasebet ve müşabehetleri kabul etmemek mümkün değildir.

Şu halde toprağı dinlendirmek için onu tesit etmek, bu vesile ile kendimizi saadete yaklaştırsak bir adım atmak demektir.

Asırların çevirdiği tarih sahifelerini hatırlarsınız değil mi? En eski milletlerden başlayarak bu asrî idrak etmiş olan bazı milletlerin bile hâlâ dimağlarında yaşayan bir tapınmak kaygısı var.

Tabiî kuvvetlere tapanlar var. Denize, saneme, ateşe tapanlar var. Tapılacak şeyin büyüklüğünü idrak etmek için başlar hep semaya müteveccihtir. Eğer cisim haline gelmiş bir kuvvete tapmak lâzım gelirse yagâne tapılacak şey, baş üstünde kalan değil, ayak altında ezilen mübarek topraktır.

O toprak ki hayatın çimlenmesine, mevcudiyetin bakasına yarar. O toprak ki beşeriyetin doğum beşiğidir. Şu halde büyük bir imanla diyebiliriz ki çifçi olan memleketimiz için selâmet toprak ta ve yalnız topraktadır. Bence toprak varlık demektir.

Vatan kelimesinin maddî ve has ismi de topraktır.

Tarihî kuruluşumuzun istinatgâhı bir avuç toprakla kuvvet bulmuş değil midir?

Gene o kuvvet sayesindedir ki büyük Türk yurdu yaşıyor ve o kuvvet sayesinde yaşıyacaktır.

İlk toprak bayramını tesit için gösterdiğiniz tamimî alâkadan dolayı muhterem heyetinizi Ziraat odası namına selâmlarım. Bu teşekkürü bize daima zahir olan muhterem valimiz ve ziraatimizin muhibbi Muhiddin Bf. yorgunluğuna rağmen bu mübeccel bayramı hep birlikte kutlulamak için bizi yalnız bırakmamışlardır.

Ziraat odası bu lûtfu müzahere tin müteşekkiridir. Bu kıymetli muzaheretten kuvvet alarak bu mubarek topraklarla hakkı hadimlerini ve öz sahiplerini dinlen dirmek saadetine mazhar kılan aziz halâskârımız ve çifçilerimizin hamisi Gazi Hz. le muhterem hükûmetimize bu hayırlı vesile ile sükran hislerimizin arzını teklif ederim."

Muhiddin Beyin hitabesi

Lütfi Arif Beyden sonra Vali Muhiddin Bey ayağa kalkarak kısa fakat çok samimî birkaç sözle mukabelede bulundu. Vali Bey ezcümle toprakla çalışan meslek erbabı tarafından hazırlanan bu güzel ihtifal için meslek haricinde kalanlar namına teşekkür etmek isterim" dedikten sonra toprağın ehemmiyetinden bahsederek şu sözlerle nutkuna nihayet vermiştir:

— Biz, yeni ve büyük inkilâbımız içinde kazandığımız bütün kuvvetleri topraktan almak ve toprağa vermek fikrini müdafaa ediyoruz."

Vali B. bundan sonra hazırunu ziraatimizin tekâmülü şerefine içmeğe davet etmiştir.

Nesip Beyin heyecanlı sözleri

Vali Beyin nutku, sofrada bulunanlar tarafından şiddetle alkışlanmıştır. Davetliler arasında bulunan Halkalı mektebinin eski mezunlarından Nesip Bey, vaki olan ısrar üzerine çok samimî ve heyecanlı birkaç söz söyledi. Nesip Bey, ezcümle dedi ki:

— Şu gördüğünüz genç meyveler bizim çiredestimiz... meharetimiz demiyorum, çünkü belki de cehaletimizdir.... (Estağfurullah sesleri) İşte, yetiştirdiğimiz bu gençlerin bizden çok ileri gittiklerini, böyle ihtifaller hazırladıklarını gördükçe derin bir iftihar hissediyorum.

Evet, toprak büyük şeydir.... toprak bizim mâderi aslimizdir. Allah hepinize uzun ömürler versin, en sonunda gideceğimiz yer orasıdır.

İçtiğimiz sütü, yediğimiz ekmeği, bunca meyveleri bize veren bu aziz toprağa senede bir gün teşekkür etsek çok mudur?" Nesip B. in nutku devamlı bir alkış toplamıştır. Bundan sonra söz alan Halkalı ziraat mektebi müdürü Tevfik Dündar Bey, mektebin 40 senelik hayatından, yaptığı işlerden büyük bir vukufla bahseden istatistiğe müstenit bazı malûmat vererek sonunda davete icabet ettiklerinden dolayı Vali Beye ve diğer davetlilere teşekkür etti.

Talât Beyin nutku

Bunu mektebin 2 inci sınıf talebesinden Talât Beyin bir hitabesi takip etti.

Sofradan kalkıldıktan sonra mektep müdürü ve Ziraat odası erkânı delâletile davetliler mektebin itina ile yetiştirilmiş servi ve mazı fidanlığında küçük bir gezinti yaptılar. Merasim nihayet bulmuştu. Davetliler, bundan sonra candan alâka ile karşılandıkları bu öz muhitten derin bir tahassüs ve iyi hatıralarla ayrıldılar.

Gothe'nin 100 üncü yılı

[Baş tarafı birinci sahifede]

biyat fakültesi reisi Ali Muzaffer Bey açacak, müteakiben Garp edebiyatı müderrisi Şerif Bey Goethe'nin hayatı ve eserleri hakkında bir konferans verecektir.

Bundan sonra felsefe müderris muavini Orhan Sadettin Bey Goethe'nin Faust felsefesini izah edecek ve şairin bazı şiirlerini almanca olarak okuyacaktır.

Bu akşam Darülbedayi Goethe'nin Stella piyesini temsil edecek ve temsilden evvel eserin mütercimi Seniha Bedri H. yarım saatlik bir konferans verecektir. Gece de Selim Sırrı Bey radyoda Goethe hakkında bir konferans verecektir.

Strazburg'ta Goethe şenlikleri

STRAZBOURG, 21 (A.A.) — Goethe'in ölümünün yüzüncü yıl dönümü münasebetile darülfünun ve şehir tarafından tertip edilmiş olan şenlikler, darülfünun bahçesinde yapılmış ve bu şenliklerde aşağı Rhin mutasarrıfı M. Ronald Marcel ile Jeneral Rodier ve birçok zevat hazır bulunmuştur.

Akademi emini M. Dresch, bir nutuk söyleyerek Avrupa medeniyetlerinin mültekâsı olan Strazbourg'un 18 inci ve 19 uncu asırların en kuvvetli iki zekâsı olan Goethe ile Pascal'a melce teşkil etmek gibi fevkalâde bir bahtiyarlığa nail olmuş olduğunu hatırlatmaktadır.

WEIMAR, 21 (A.A.) — Weimar'da Goethe'in ölümünün yüzüncü yıldönümü münasebetile icrası tasavvur edilmiş olan gala müsamerelerine, dün öğleden sonra Gotz von Berlichingen'in "Goethe,, ismindeki drammın ilk metninin temsili ile başlanılmıştır.

Başlıca rolü Berlin millî tiyatrosu aktörlerinden Heinrich George deruhte etmiş idi.

Bu temsilde bir çok seyirci hazır bulunmuştur.

M. Troçki

[Baş tarafı birinci sahifede]

at deniz üzerinde çalkandıktan sonra adaya dönebilmişlerdir."

Hâdiseyi dün Polis Müdürü Ali Rıza Beyden sorduk. Ali Rıza Beyden aldığımız malûmata göre:

M. Troçki geçenlerde yeni aldığı motörla tenezzühe veya balık avlamağa çıkmıştır.

Pavliadası önlerinde motör bozulmuştur. Bunun üzerine M. Troçki ve yanındakiler, motöra bağlı bulunan sandala binerek Pavli adasına çıkmışlardır. Bundan sonra o civarda bulunan rüsumat kulübesine haber verilmiştir. Rüsumat motörü da gelerek bunları Pavli'den alarak götürmüştür."

Gaz ve Benzin

Ticaret müdürlüğü tetkikatına devam etmektedir

Ticaret Müdürlüğü, muhtelif eşya fiatları etrafındaki tetkikat ve tahkikatına devam etmektedir. Bu meyanda gaz ve benzin fiatlarına ait tetkikat tahayli ilerlemiştir.

Petrol kumpanyaları hattâ zararına satış yaptıklarını iddia etmektedirler. Ancak Ticaret müdürlüğü, kontenjan usulünden evvel toptan gaz ve benzin satış fiatlarının bugünkü piyasadan 2 kuruş kadar noksan olduğunu tesbit etmiştir.

Perakende satışlardaki tereffü ise daha fazladır. Müdüriyet, bu farkın neden ileri geldiğini tetkik etmekle beraber, bunun ne gibi meşru sebeplerden hasıl olduğunu kumpanyaları ispata davet eylemektedir.

2 kardeş idama Mahkûm oldu

[Baş tarafı birinci sahifede]

için münasip bir gün beklemeğe başlamışlardı.

Nihayet teşrinisaninin 25 inci günü Celâlin kız kardeşinin çeyizini Üsküdara nakledeceğini öğrenmişler ve evvelce kararlaştırdıkları suikastı o gün icra etmeği tasarlamışlardır.

Böyle çok şeni bir karar vermiş olan iki kardeş ika edecekleri cinayete cesaret bulabilmek için daha sabahtan rakı içmeğe başlamışlardır.

Sarhoşluğun verdiği cesaret arttıkça feci kararın tatbikı tasavvuru da kuvvetlenmiş ve iki kardeş münavebeyle çıkıp Celâli göz lenmeğe başlamışlardır.

Nihayet Celâl yanında kardeşi Kâmil de olduğu halde yola çıkınca iki kardeş kulübeden fırlamışlar, başka bir istikametten koşarak çeyiz arabasının arkasından gitmekte olan Celâlin önüne çıkmışlardır. Evvelâ Hacı tabancasını Celâlin üzerine boşaltmış, sonra kardeşi Hakkı tabancasını boşaltarak katil filini itmam etmiştir. Fakat Hacı yaptığı cinayetten hırsını alamamış, geriye dönerek, kulübesine gitmiş, tamamen boşalttığı tabancasını tekrar doldurmuş, gene gelip maktelde uzanmış kalmış olan Celâlin cesedinin üzerine tabancasını boşaltmak istemiş, fakat yakalanacağını anlayınca firara başlamışlar ve nihayet yakalanmışlardır.

Iddianame

Dün ağır ceza mahkemesinde bu kanlı cinayetin muhakemesine devam edilmiş ve dava neticelenmiştir.

Dünkü muhakemede arabacı İbrahim ve bahçıvan Nuri ile Kâmil şahit olarak dinlenmişlerdir. Her üç şahidin şehadeti maznunların aleyhinde görülmüştür.

Şahitler dinlendikten sonra iddia makamını işgal eden Bürhanettin Bey ayağa kalkmış ve iddiasını serdetmiştir. Bürhanettin B. in iddiası çok kıymetli tahlilleri ihtiva ediyordu. Tam bir buçuk saat süren bu iddiasında Bürhanettin Bey maznunların sevabıkı ehvabini yegân yegân tadat ediyor, vaziyet ve haleti ruhiyelerini tahlil ile müdafaa saddedinde serdettikleri sebepleri delâiliyle, akıl ve mantık mkyasları ile ret ve cerh eyliyordu.

Adli edebiyatın bir şaheserini teşkil eden bu iddianame neticesinde de başından sonuna kadar dinlediği şu muhakemede kendisinde tehassul eden kanaatı vicdaniyeyi söyliyor, maznunların katli tertibatı mahsusa ittihaz ederek teammüden yaptıklarını anlatıyor, ikisinin de idamını istiyordu. Bu talebe ilâve edilmiş diğer talepler meyanında da Hacının 21 yaşını bitirmemiş olduğunu ve kanunen cezasini tahfifi icap ettiğini kaydedyordu. İddianın serdini müteakip davacı vekili de tazminat talebinde bulundu. Reis maznunlara bir diyecekleri olup olmadığını sordu. Bir şey söyleme diler. Hakimler de müzakereye çekilmek üzere ayağa kalktılar ve kararın öğleden sonra tefhim edileceğini bildirdiler.

Karar

Öğleden sonra saat 3. Ağırceza salonu hınca hınç dolu. Koridorda salondan farklı değil. Müddei umumin idam talebinde bulunduğu kulaktan kulağa yayılmış, kesafet gittikçe artıyor ve samiler de maznunlar kadar çıkacak kararı sabırsızlıkla bekliyorlardı.

Avukatlar karar hakkında tahminler yapıyorlar, esbabı nakziyesi olup olmıyacağını münakaşa ediyorlardı. Bir aralık mübaşirler yol açmak için seğirttiler. Hâkimler mahkemeye çıkıyorlardı. En önde muhakemeye riyaset eden Nusret Bey, arkasında azalar, Tahir ve Remzi Beyler, daha arkada da müddei umumi muavini Bürhanettin Bey.

Bütün salon ayakta ve herkes kulak kesilmiş. Maznunlar hiç sallanmadan duruyorlar. Kâtip Ekrem Bey kararı okumıya başladı Beş büyük sayfa tutan karar da vak'a baştan başa tasvir edilmiş bulunuyordu. Karar okunurken maznunlardan Hakkı pervasız dinliyor, Hacı biraz daha korkak, mütemadiyen not tutan gazetecilere bakıyordu.

Kâtip kararın idam hükmünü tefhim eden "450 inci maddenin dördüncü bendine tevfikan ikisini de idama, cümlesini okurken maznunlar titremediler bile... Kararda her iki maznunda idama mahkûm ediliyor, fakatHacı 21 yaşını bitirmediği için cezası 24 seneye indiriliyordu. Ayrıca maktul veresesine 2000 lira tazminat vermiyede mahkûm edilmişlerdi.

Karar okunup bittikten sonra reis maznunlara:

— İkiniz de idama mahkûm oldunuz... Hacıya hitaben:

— Fakat senin cezan 21 yaşını bitirmediğin için 24seneye indirildi, müteessir olmayınız, temyiz ediniz, eğer temyiz nakzederse biz sizi tekrar muhakeme ederiz, diyerek kararını tefhim etti. Maznunlar bir lahza durdular ve sonra sanki bir elektrik düğmesine merbut imişler gibi süratle yere eğildiler, birer temenna ettiler, kendilerini bekliyen dört jandarmanın arasına girdiler ve ölüm kararlarını dinledikleri salondan çıktılar.

Server Cemal Beyin cenazesi

[Baş tarafı birinci sahifede]

Cenaze, vapurdan saat 10 da çıkarılarak otomobille Ayasofya camiinin Adliye binası karşısındaki methaline götürülmüş, beliğ bir dua okunduktan sonra, ihzar edilen ve üzerinde ayyıldız bulunan lüks cenaze otomobiline konulmuştur.

Bunu müteakip, önde polisler, arkada askerî muzika matem havası çalarak, tarafeynde mavzerleri baş aşağı çevrilmiş birer sıra jandarma ve asker olduğu halde alay hareket etmiştir. Cenaze otomobilinin önünde polisler tarafından müteaddit büyük çelenkler taşınıyordu. Bu çelenklerden biri Muhtelit Mübadele Komisyonu, biri merhumun hariciyedeki arkadaşları, diğerleri şehrimizdeki ecnebi konsoloshaneler tarafından ihzar ettirilmiş bulunuyordu.

Ayrıca cenaze otomobilinin içi de çelenklerle dolmuştu. Cenaze otomobilinin arkasından vali muavini Fazlı, Hariciye vekâleti manına sureti mahsusada Ankara'dan gelen Bedi, Polis müdürü Ali Rıza, Mübadele başmurahhasımız Şevki, Beylerle şehrimizde bulunan bazı meb'uslar, belediye erkânı, Şehir meclisi âzasından bir kısmı, silindir şapkalarile İstanbul'daki bilûmum ecnebi konsoloslar, Muhtelit Mübadele komisyonu erkânı, ve merhumun dostları ilerliyorlardı.

Merasime şairi âzam Apdülhak Hamit Bey de, iştirak etmiştir.

Halktan bir çoklarının iştirakile teşekkül eden büyük cenaze alayı, evvelce hazırlanan resmî programa tevfikan, ağır ağır Sultanahmet'ten Divanyolu - Türbe - Ankara caddesi tarikile vilâyetin önünden geçerek Sirkeci vapur iskelesine vasıl olunmuştur.

Burada cenaze, otomobilden indirilerek (Necat) motörüne konulmuş, (Yıldırım) isminde ki motöre de cenaze merasimine iştirak edenlerden bir kısmı binmişlerdir. Bu suretle, merasimin resmî kısmı hitam bulmuş, motörler Sirkeciden hareket ettikten sonra, alay da dağılmıştır.

Cenaze, Kadıköyünde de başta kaymakam olduğu halde birçok kimseler tarafından karşılanmıştır. Kadıköyünden otomobillerle takip edilerek Erenköyüne götürülen cenaze, Sahrayıcedit'teki aile mezarlığında Cenabı hakkın rahmetine tevdi edilmiştir.

Sıhhat haftası

İstanbul Y. M. C. A. teşkilâtı bu hafta içinde bir sihhat haftası namile bir hafta tertip etmiştir.

Bu münasebetle memleketimizde sihhat işlerile meşgul birçok güzide zevat konferanslar verecektir. Bu konferanslar cemiyetin Beyoğlu şubesinde olacak ve aşağıya yazacağımız tarihlerde tam saat 19 da başlayacaktır:

23 mart. Çarşamba.
(Verem hakkında neler bilmeli) Dr. M. Talât Bey

24 mart Perşembe.
(Sihhat ve hayatımızda kıymeti) Dr. L. Shepard.

26 mart Cumartesi.
(Atletizm ve kıymeti) Mr. W. G. Mac Gregor.

28 mart Pazartesi.
(Akıl hıfzisihhası) Dr. Fahrettin Kerim Bey.

Konferanslar serbesttir. Herkes gidebilir.

Orta tedrisat U. müdürüne ziyafet

İZMİR, 21 (Milliyet) — Şehrimizde bulunan orta tedrisat Umum müdürü Fuat Beye Muallimler Birliği tarafından bir çay ziyafeti verilmiştir.

Nevruz münasebetile dün İran sefaretanesinde yapılan resmî kabulden bir intiba...

Nevruz bayramı ve Iranlılar

Dün Nevruz, yani İranilerin bayramı olduğundan İran konsolosu Pehnam Han tarafından bir resmi kabul yapılmıştır.

Resmi kabul 12 ye kadar devam etmiştir.

İran konsolosu Pehnam Han, İran tebaasının tebrikâtını kabul ederken bir nutuk söylemiştir. İran mektebi talebeleri de Nevruz hakkında nutuklar söylemişlerdir.

SPOR

Millî güreş Takımı

Teşkiline dair bir musabaka talimatı yapıldı

İSTANBUL, 21. A. A.— T. İ. C. İ. Güreş Federasyonundan tebliğ edilmiştir:

Yeni Gün gazetesi müsabakalarından sonra tefrik edilip muallim idaresinde çalışmakta olan millî Güreş takımı namzetleri için Federasyonumuzca tertip edilen üç seçme müsabakasına ait talimat tamimen tebliğ olunur.

1.— Tertip edilen bu müsabakalara namzetlerin iştirakleri mecburidir. Bilâ mazeret iştirak etmiyenlerin namzetlikleri reddedilir.

2 — Resmî bir raporla tevsik edilecek hastalık mazeretlerinden başka mazeret kabul edilemez.

3.— Müsabakalar aşağıda yazılı tarihlerde ve mahallerde yapılacaktır:

1 inci müsabaka 1 nisan cuma: (Beşiktaş kulübünde).

2 inci müsabaka 15 nisan cuma (Kumkapı kulübünde).

3 üncü müsabaka 6 Mayıs cuma: (Haliç kulübünde).

1 inci müsabakaya: namzetlerden başka mıntaka güreş heyetinin tasvibiyle kulüpler her siklet sınıfına âzamî ikişer kişi ile iştirak edebilirler.

2 inci müsabakaya: ayni evsafta, kulüplerden üçer müsabık iştirak edebilir. Ve bu iki müsabakanın her hangi birinde namzetlerden birinin mağlup eden namzetler meyanına girer.

3 üncü müsabakaya: İcabetleri lâzım gelen diğer mıntaka güreşçilerı de aşağıdaki şerait dahilinde iştirak edebilirler.

A.— Federasyonca tescil edilmiş ve lisans almış olmak.

B.— Mıntakasında yapılmış mıntıkavî seçme müsabakasında derece almış olmak.

C.— Müsabakaların devam ettiği müddetçe iaşe ve ibatesi Federasyona ait olmak üzre yol masraflarının kulübü veya mıntakası tarafından temin edilmek lâzımdır.

4.— Bu son müsabakaya iştirak etmiyenlerin hakları sakit olur.

5.— 3 üncü müsabakada ihtiyatlariyle beraber tefrik edilecek millî güreş takımı âzalarından gayrisinin birinci ve ikincileri Federasyonca birer madalya ile taltif edileceklerdir.

6.—Son seçme neticesinde teaayyün eden millî güreş takım âza ve ihtiyatları resmen tesbit edilerek Olempiyat veya her hangi millî temsil vazifesi için daimî surette muallimi nidaresi ve Federasyonun nezareti altında çalıştırılacatır.

7.— Müsabakalara iştirak için bilâistisna her müsabıkın Federasyonca tescil edilmiş ve lisans almış olması şarttır.

8.— Mıntakalarca her hangi bir sebeple tescil edilmiyen güreşçiller mensup oldukları kulüpleri vasıtasiyle doğrudan doğruya Federasyona müracaat edebilirler. Federasyon vakı olacak müracaatları kabul edip etmemekte muhtardır.

İşbu talimat tamimin tahririnden itibaren iş'arı ahire deyin mutebердir.

İRTİHAL

Trabzon tüccarı müteberanından Nemlizade Şükrü Beyefendi dün irtihalı darıbeka eylemiştir; Naşı mağfiret nakşı bugün saat 15 te Kadıköyünde Mühürdar caddesindeki 33 numaralı hanesinden kaldırılarak Osman Ağa camisinde namazı badelâda Karaca Ahmette makberi mahsusundarahmeti ilâhiyeye tevdi olunacaktır; Kederdide ailesine beyanı taziyet eder merhum hakkında

İş kanununa Göre...

Bir istişare heyeti teşkil edilecek

Ankara, 21 — İş kanunu projesine göre bir yüksek iş istişare heyeti teşkil edilecektir. Bu heyet iş sahiplerile işçiler arasındaki münasebetlere müteallik her nevi meseleleri tetkik ve mütalea beyan edecek, iş ve maişet şartlarının ihzarı hakkında tedbirler alacaktır. Heyete İktısat vekili riyaset edecektir.

Heyet şu âzadan mürekkeptir:

Her intihap devresi için meclisçe intihap olunacak üç meb'ustan, İktısat vekâleti umum müdürleri ve hukuk müşavirinden ve sihhat ve içtimai muavenet vekâleti sihhat umumî müdüründen, Nafia demiryollar umumî müdüründen istatistik, sigortalar birliği umumî müdürlerinden, hukuk fakültesi tarafından intihap edilecek bir profesörden, işçilerden bir sene için, aralarında intihap edecekleri on âzadan ve iş sigorta mesailinde ihtisasile tanınmış ve İktısat vekili tarafından intihap edilecek bir müteahassıstan mürekkep olacaktır.

İzmirde menenjit

İZMİR, 21 (Milliyet) Şehrimizde yeniden iki menenjit vak'ası görülmüştür

Elmalıda kurutulan bataklık

ELMALI, 21 (A.A.) — Elmalı kazası dahilinde kurutulan bataklığın 30 — 40 dönüm değil, 30 — 40 bin dönüm vüsatinde olduğu bildiriliyor.

Falih Rıfkı Beyin eserleri

1 — Denizaşırı

Cenubî Amerikayı anlatan yegane türkçe kitap: Yeni yazı ile basılmış kitapların en nefisi. Papyekuşe üzerine tabedilmiş müteaddit resimler.

2 — Faşist Roma Kemalist Tiran ve Kaybolmuş Makedonya

Faşist İtalyadan, inkılâpçı Arnavutluktan ve bizden sonraki Makedonyadan bahseden yegâne türkçe kitap.

3 — Yeni Rusya

Rus inkılâbından, bolşeviklerin terbiye ve telkin metotlarından, Rus inkılâbının bugünkü vaziyetinden bahseden yegâne türkçe kitap.

Bu eserlerin hem san'at, hem fikir kıymetleri vardır. Yeni yazı ile herkesin hem lezzet, hem istifade ile okuyacağı en iyi kitaplar bunlardır.

Hepsi Muallim Halit kütüphanesinde bulunur.

Tevhit kadrosunda tadilât

[Baş tarafı birinci sahifede]

Tekaütlerin vaziyeti

ANKARA, 21 — İstanbulda inhisar müdürlerinden mürekkep komisyonun hazırladığı esasların ikinci kısmının da bugünlerde gelmesine intizar edilmektedir. Vekâlet kadro projesi üzerinde cüz'i tadilât yapmak suretile projeyi heyeti vekileye tevdi edecektir.

Gümrük ve inhisarlar vekâleti Millet meclisinde perşembe günü ikinci müzakeresi yapılacak olan kanun lâyihası mucibince, yeni malî seneden evvel inhisarlarda lâzım gelen tasfiye muamelesine tevessül edecektir.

Nisan ayı zarfında daha şimdiden miktarı taayyün etmiş bulunan memurlar, tasfiyeye tabi tutulacak ve kendilerine kanunda mucarrah tazminat verilecektir.

Tasfiye edilecek memurların kısmı azamı tütün inhisarında bulunmaktadır. Ve bunların ekserisi mütekaitlerdir.

Vilâyetler de dahil olmak üzere inhisarların tevhidi suretile tasfiyeye uğrayacak memurların adedi beşyüzü geçmiyecektir.

Tevhit muamelesi tatbik edildikten sonra Ankaraya nakilleri takarrür eden dairelerin eylûl ve teşrinievvel ayında hükûmet merkezine getirilmeleri muhakkaktır.

Mecliste birçok meb'uslar ve gümrük ve inhisarlar vekâleti, perşembe günü Meclisten çıkacak kanun lâyihasında mütekaitlere dair olan hükme taraftar değildirler. Zira vekâlet halen inhisarda bulunan mukayyet memurlar arasında bir kısım mütekaitlerin bulunduğuna kani olduğu kadar bundan sonra da daima bu vaziyette bulunacak vatandaşlar arasında istifade edilecek memurların bulunacağını ve binaenaleyh inhisar idarelerinin bunlara kayıtsız ve şartsız kapalı bulunmasının doğru olamıyacağı mütaleasındadır.

Hattın Mübayaası

[Baş tarafı birinci sahifede]

olan Döyçe Bank müdürlerinden M. Weigelt ve bankanın İstanbul şubesi müdürü M. Goldenberg dün İstanbul'a avdet etmişlerdir.

M. Goldenberg, dün bir muharrimize Ankara'da cereyan eden müzakerat hakkında şu izahatı vermiştir:

— Ankara'da muallâk meseleleri Maliye vekili Aptülhalik ve Cümhuriyet Merkez Bankası umum müdürü Salâhettin Beylerle dostane bir surette müzakere ettik. Merkez Bankasile Döyçe Bank arasında malî meselelere taallûk eden hususatta itilâf hasıl olmuştur.

— Döyçe Bank şirketlerin feshü tasfiyesinin tehirini istiyordu, bu mesele ne oldu?

— Bu mesele de 29 martta toplanacak olan heyeti umumiyede müzakere edilecektir.,,

Gelen seyyahlar

Dün Tteophile Gautier vapurile şehrimize 40 kadar seyyah gelmiştir.

Teşekkür

Babam Miralay Sait Beyin vefatı münasebetile elemlerimize iştirak eden kıymetli dostlarımıza ve büyüklerimize, muztarip ve felâketzede ailemizin sükranlarını arzederim.

Yeni Gün tahrir heyetinden
Mekki Sait

Müntehir kibrit kralı nasıl bir adamdı?

Geçen sene bidayetinde serveti otuz milyar tahmin ediliyordu

Solda İvar Kreuger, Sağdaki Lehistanın istikraz akdettiği zamanda Stockholmde alınmış bir resim, Soldan sırasile İvar Kreuger, Lehistanın Stockholm sefiri ve Lehistan Maliye nazırı (Eli çantalı)

Milltlere milyarlar ikraz eden Kreuger'in intiharı etrafında Avrupa gazetelerinde neşriyata devam ediliyor. Bu çok kuvvetli alev artık sönmüştür. Fakat ölümünün bıraktığı akisler ve rahneler gün geçtikçe daha ziyade ehemmiyeti ni gösteriyor.

Ailesi bir çok edip, profesör ve saire gibi memlekete münevver kazandırmış olan Kreuger'de zeki bir adamdı. Fakat Şimal memleketlerinin sisleri içinde doğduğundan mı ne dir, çok ağır tavırlı ve düşünceli idi. Yirmi yaşında iken o zamana göre gayet mühim bir mirasa kondu: Yüz bin frank.

Bu paraları aldıktan sonra Parise geldi. Darülfünun mahallesi olan Quartier Latin'de oturmağa başladı. Üç ay içinde bütün paraları yedi, bitirdi. Bu suretle milyarder olmak ve para kazanmak için tekrar hareket noktasına geri lemiş oluyordu.

O zaman gençliğin verdiği şevkle İngiliz ordusuna gönüllü gir di. Ve Boerlerle muharebe etmek için Afrikaya gitti. Hizmeti bitin ce para kazanmak azmile Amerikayı boyladı. Otuz sene içinde dünyanın en kuvvetli bir bangeri oldu. Öyle iken karakteri yine de ğişmedi.

Ölümüne kadar, dünyanın bü tün muvaffakiyetlerini görmüş ve tatmış bir adam olduğu halde, çocukluğunde olduğu gibi müteva zi ve çekingendi. O kadar insanlardan kaçardi ki bu hali âdeta marazi bir şekil almıştı.

Bir milyarder düşününüz ki Berlin'in en mühim caddesi olan Unter den Linden'in hemen bütün binaları kendisinindir. Bu cadde de yalnız Fransız ve Soviyet sefarethaneleri ile Adlon oteli ve güzel san'atler sarayı kendisinin de ğildir. Dakikada muhtelif lisanlar da yazılmış yedi telgraf alan ve bu telgrafları hulasa etmeleri için ayda yirmi bin frank maaş vermek mecburiyetinde kaldığı kâtipler kullanan bir adam, çekingenliği yüzünden, meselâ sinemaya haydi haydi yalnız kapıcısını davet edebilmek cesaretini kendi sinde görüyordu. Bir çok eğlence ler çinde yalnız danstan usanmamıştı. Dansetmek için de en müte vazi yerler intihap ederdi. Buldu ğu ucuz salonlarda mağaza kızla rının, daktilolarının arasına karı şır ve milyarder olduğunu hiç bel li etmeksizin onlarla densederdi. Yüksek hayatın icapları kendisini son derecede sıkardı. Onun için de bu yerlerden daima kaçardı.

Pariste iken mükellef döşeli yedi apartmanı olduğu halde, bir dans dönüşünde bu apartmanlar dan hiç birine gitmez, bir otelde kalırdı. Korkudan mı? Belki! Fa kat her halde hakikî düşmandan ziyade, hoşuna gitmeyen bir adamla karşılaşmak onu yıldırırdı.

Kudret ve nüfuzu harikulâde idi. Bilhassa insanî hislerle son de rece mütehassis oluşu, muztarip beşeriyetin saadetine elinden gel diği kadar çalışması, etrafında de rin bir sempati uyandırmıştı.

Fabrikacı olarak sellüloit ve kimyevî mamûlât yapıyordu. Bir çok ormanları, maden fabrikalarını işletiyordu. Dünyada sarfedilen kibritlerin yarısından fazlasını kendisi yapıyordu.

Maliyeci olarak ta, azim serma yeleri bir yerden bir yere gönderiyor, dünya piyasasına hâkim görünüyordu. Kırk yedi memlekette hemen inhisar halinde kibrit satmıştır. İmtiyazı aldığı memlekete ikrazatta bulunuyordu. Bittabi bu kadar azim işlerin telleri Kreuger'i kıs kıvrak başlamış gibiydi.

Kreuger'i son zamanlarda asıl sarsan şey Rus dampingi ve Rus piyasasının ithalata kapanması oldu. Bunun üzerine Amerika ile iş yapmağa girişti. Fakat orada milyarder hasımları ve rakipleri vardı, bir memleket kadar büyük orman satın almağa kalktı. Kendisini affetmeyen Amerikalı milyarderler işini bozdular. Bir yerden yardım mı istiyor, yardım

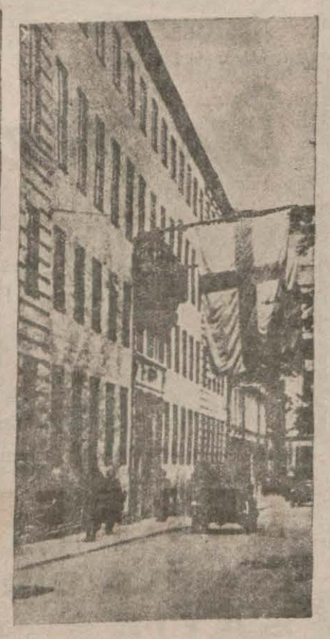

Stockholmdeki kibrit müzesi (burada 7,800 çeşit kibrit vardır.)

derhal esirgeniyordu.

Kreurger iyi bir mühendis olduğu için bidayette inşaat işlerine girişmişti. Bir çok köprüler, gırat siyeller, fabrikalar inşa etti. Kibritle uğraşması, babasının küçük bir işini düzeltmek için bilâhare vaki olmuştur. O vakta kadar Kreuger zaten zengin bir adam olmuştu.Kibrit işinde umumî harpte çok istifade etti. Ancak ondan sonradır ki, fabrikacıdan ziyade maliyeci kesildi. Son sene

İvar Kreugerin en son resimlerinden

lerde on yedi memlekete sekiz milyardan fazla ikrazatta bulundu. Hattâ Fransaya bile bir buçuk milyar ikraz etti. Bu ikrazlar sayesinde kırk beş memlekette kibrit imtiyazı aldı. Dünya buhranı, bilhassa Almanyadaki buhran da işlerine hayli sü tesir etti. Ser veti 1931 senesi bidayetinde otuz milyar tahmin ediliyordu. Fakat İskandinav bankasına vadesi hulûl eden 120 milyon koronu verecek para bulamadı ve böyle bir acze karsı intiharı tercih etti.

Memlekette

Katil

Bir imam

Urfada ortağını kurşunla öldürdü

Urfadan yazılıyor: — Tüccardan Akrap Mustafa efendi arkadaşı ve ortağı İmam efendi tarafından evinin önünde katledilmiştir. Katil, vak'ayı müteakip derhal takibe çıkan polisler tarafından yakalanmıştır. Cinayet şöyle cereyan etmiştir.

Mustafa ve imam efendiler ticaret ortağıdırlar. Hesabatın rüyeti esnasında sui tefehhüm hâsıl olmuş imam ziyanlı, çıkmış ve bu yüzden yekdiğerine muğber olmuşlardır. Binnetice bu hesabatın rüyetinden sonra arkadaşlık münasebetile imam Mustafa efendinin evine devam ediyor, gece gün düz beraber geziyorlardı. Evvelki akşam Mustafa efendinin evine gelirken, bu ticaret işinden muta zarrır olan imam asabiyet neticesi olarak tam cümle kapısı önün de Mustafa efendiyi kurşunla kat letmiştir. Katil filini, ika ettikten sonra kaçmış ise de yapılan takibat neticesinde yarım saat içinde yakalanmıştır! İlk tahkikattaki ifadesinde cürmünü inkâr etmiştir. Katil imam on dokuz yirmi yaşındadır.

Kafası taşla ezilerek öldürülen adam

KONYA, 19 — Meram köprüsü bağlarında kafası taşla ezilerek öldürülen arabacı Mehmedin uzun zamandan beri katilleri bulu namamıştı. Şiddetli takibat netice sinde katillerin, kayınbiraderi ve kayınpederi olduğu anlaşılarak yakalanmışlar ve cürümlerini de itiraf etmişlerdir.

50 kişi denize döküldü

EVRENİYE, 19 — Dün İstanbula gitmek üzere Abane önüne gelen Bursa vapuruna yolcu nakleden Şevki reisin motörü, muvazenesi bozularak devrilmiş, içinde bulunan takriben elli kişi denize dökülmüştür.

Fakat derhal sahilden indirilen diğer bir motör cümlesini toplamıştır. Lehülhamt nüfusça zayiat yoktur.

Bulgur çuvalındaki altınlar

Konyadan bildirildiğine göre, Oburk nahiyesinden uzun Mustafa isminde bir şahıs Hacıonğman köyünde Ali zevcesi Cennet hatunun evine girerek 182 madenî altın, iki beşibiryerde ve bir adet Mahmudiye altını çalmış ve yapılan takibat ve tahkikat neticesinde Mustafanın evinde mezkûr altınlar bulgur çuvalının içinde tamamen zuhur etmiştir. Fail derhal mahkemeye tevdi edilmiştir.

DÂHÎ ŞAİR (GÖTE) NİN MUHTEŞEM RUHUNA:

— Yüzüncü yıldönümü münasebetile, serbest nazımla şiir —

— Edebî dehasının — taşkın şa'şaa-
[sile;
—Asırları kaplıyan solmaz güzellik-
[lerden —
cihanlar ibda eden,
ve — göz kamaştırıcı — şü'le, şü'le
hâle hâle, — havarıktan eserler —
Yaratmanın zaferile hiç sönmeyen
[gevherler
neşrederek mes'ut, mağrur; ey ba-
[tan yüksek güneş!
Ey ilâhî ve füsunî: — Şafak rengi—
[bir ateş
dalgasile çalkanarak, — ebediyete
[göçen —!
— Yüz yıldır — ki (hem gündüz)
[ün, hem (gece)n:
Ma'nen, — âli varlığının muhteşem
[âyinini—
Parıl parıl parlatarak, hem (dünya-
[yı) hem (beni)
Hayran eden büyüklüğün, bak, bu-
[gün:
her tarafta hüsbütün
canlı, şanlı tezahürle görünür?
(dağ başları) — sanırım — ki bu
[(neşeyle) zümrütlere bürünür:
"— ziyadan bir âlem — olan (Hü-
[go) nun ruhu güya
— azametli bir ahenkle — gökten
[şöyle der — bana —:
Dünya; — dünya olalı — ,
(yıldızlar) la; (güneşler) le dolalı;
(Göte) gibi bir — dâhî — yi ya
[görmüştür: ya görmemiş veya
[görmiyecektir!"
Bugün sana, benden yine hatsız (al-
[kış ve (tevkir)!
— Dünyaları kaplıyan — şöhretin
[huzurunda,
ne kadar uzaklaşsan... — ben — ka-
[lamam durunda!
— şeher pırıltıların —, dalgalanır —
[şi'rimde—,
— devranın ahengini— duyan var—
[tasvirimde—!

Filorinalı Nâzım

Bu senenin en talihli Kumbara sahipleri..

2500 lira mükâfatlı 932 birinci kurası 1 nisan'da çekiliyor

Birinci mükâfat	750 lira
İkinci mükâfat	250 „
10 kişiye "100„erden	1000 „
10 kişiye "50„ erden	500 „

Türkiye İş Bankası

Prof. Agr.
Dr. Osman Cevdet
Tıp Fakültesi Fizik tedavi şefi
Elektrik tedavileri, ziya ve hararet tedavisi ve masaj. Her gün ikiden sonra: Beyoğlu Tünel başında Zümbül sokak 24 numarada hastalarını kabul eder. Telefon: Beyoğlu (4501)

İktisat Vekâleti Maadin İşleri Umum Müdürlüğünden:

Kütahya Vilâyetinin Emet kazası dahilinde Değirmensaz karyesinde şimalen Bektaş tepesi, Karataş tepesi müstakimi, şarken Karataş tepesi ile Kütahya, Balıkesir hattının Çınarlı deresi üzerindeki köprüsü beynindeki müstakim, cenuben mezkûr köprü ile Değirmensaz camii arasında mevsul müstakim, garben bu camiden başlayıp kabalık veya karğılı tepesinden geçerek mebdei hudut olan Bektaş tepesine geçen hattı münkesir ile mahdut ve mesahai sathiyesi 542 cerip arazide Amerika tebasından Preston Locke efendi tarafından bittaharri zahire çıkarılan krom madeni 60 altmış sene müddetle mümaileyh uhtesine ihale olunacağından maden nizamna mesinin 36 ve 37 inci maddeleri mücibince bu bapta bir güna itirazi olanların 21-2-932 tarihinden itibaren iki ay zarfında Ankarada İktısat vekâletine ve mahallinde vilâyet makamına müracaat eylemeleri ilân olunur.

3 üncü Kolordu ilânları

K. O. için 80 çift ve 13 tek atlı araba koşumu kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 23/3/932 Çarşamba günü saat 15 te Komisyonumuzda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamesini almak ve eşkâlini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde teminat ve teklifnamelerile Komisyonumuza müracaatları. (107) (822)

ZAYİ — Sinekli nahiyesinden aldığım nüfus tezkeremi yirmi gün evvel kaybettim. Yenisi almacağından hükmü kalmamıştır. Silivri kazası Kurfalı Karyesinde Petro Yorgi.

İstanbul ikinci Ticaret Mahkemesinden: Ereğlide mükim Kazez ve şürekâsı şirketi vekili Sadettin B. tarafından Ereğlide mükim tüccardan Hacı Molla Zade Ismail Ef. emrine verilmek üzre Galatada Çinili Rıhtım Hanında mukim Kzez ve Şürekâsı şirketine keşide olunan 4-11-931 tarihli ve 296 No lu üçyüz lirayi muhtevi bir kıt'a çekin zayi olduğundan bahisle iptaline karar itasını mümaileyh İsmail Ef. vekili Vasilâki Ef. tarafından mahkemeye müracaatla talep edilmiş olmakla mezkûr senet kırk beş gün zarfında mahkemeye ibraz edildiği veya muhtevi yatırım mahkeme veznesine tevdi olunmadığı takdirde senedin iptaline karar verileceği ilân olunur.

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Mukaddema Beyoğlunda ve Hüseyin ağa mahallesinde Yılancık sokağında 1 nu. lu hanede mükim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Ohannes Arakliyan veledi Andon efendiye: Bakkal Prodromos veledi Savadan istikraz eylediğiniz (765) lira mukabilinde ipotek irae kılınan Beyoğlunda Hüseyin ağa mahallesinde Yılancık sokağında 1 no. lu bir kıt'a arsaya ait borcun tesviye edilmemesi dolayısile alacalı tarafından paraya çevrilme muamelesine esas teşkil etmek üzere vaki talebine binaen 27-3-932 tarihine müsadif pazar günü saat 12 den 14 te kadar erbabı vukuf marifetile mahallen vaziyet ve taktiri kıymet muamelesi ifa kılınacağı malumunuz bulunmak ve olbaptaki ihbar varakasının tebliği makamına kaim olmak üzere ilânen tebliği keyfiyet olunur.

İstanbul beşinci hukuk hâkimliğinden: Hikmet bey vasiyesi Süreyya hanım vekili avukat Valyas efendi müvekkiline izafeten Büyükadada İspilandit oteli civar ve sırasında Elbink hanesi demekle maruf hanede mükim müteveffa mösyö Albink varisi ve oğlu Şarl Elbink aleyhine ikame eylediği rehin fekki davasından dolayi evrak suretleri mümaileyhin ikametgâhına gönderilmiş isede kendisi gösterilen adreste olmadığı gibi ve nereye gittiği de meçhul olduğu mahallesi muhtarı ile mahkeme mubaşiri tarafından tebliğ ilmuhaberine verilen meşruhattan anlaşılmış ve bermucibi talep bir buçuk ay müddetle ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan müddeti mezkûre zarfında cevap vermek için evrak sureti mahkeme divanhanesine talik edilmiş olmakla tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

İstanbul Evkaf Müdiriyetinden;

Mahalle ve mevkii	Sokağı	No.sı	Cinsi	Müddeti	Ecrimisli Lira
Aksarayda Muratpaşa	Cami avlusunda	2/4	Hane	1 sene	12
„ Sofular	Şeftali	8	„	„	3
Şehremini İbrahim Çavuş	Değirmen	0	Metkep mahalli	„	3
Şehremini Mollagürani	Halıcılar	1	„ „	„	2,5
Mahmutpaşa	Sultanodaları	5	Hane	„	7
„	Cami avlusunda	23/17	Dükkân	„	2,5
Yusufpaşa Hacıbayram	Haseki C.	23	„	„	2
„	Topkapı C.	115	Baraka arsa	„	3
Vefa Mollahüsrev	Vefa C.	2/70	Dükkân	„	2
Uzunçarşı Samanviranı evvel	Uzunçarşı	32	„	„	10
Çakmakçılar'da Büyük yenihanda orta katta		31	Oda	„	4
Çakmakçılar Validehan alt katta		28	„	„	12
Dayahatun Kalcılar hanında		36	„	„	4
Dayahatun	Hamam	7/9	Depo	„	1,5
Kasımpaşa Camii-kebir	Turabibaba	1/3	Ahır	„	5
Mahmutpaşa	Sultanodaları	1	Sultan hanında oda ve odabaşılık	„	7
Samatya Etyemez Bayazıdı cedit	Mihrihatun	21	Hane	2 sene	6
Aksaray Sofular	Sofular C.	1	„	„	9
Bahçekapı Hobyar	Yenipostahane	62/46	Methal ve dükkân fevkinde oda	„	45
Dayahatun	Yenihan	35/39	Dükkân	„	6
Çakmakçılar Büyük yenihan		1	Oda	„	4,5
Defterdar Abdülvedut	Eğrikapı	5	Kayıkhane ve fevkinde odalar	„	32
Bahçekapı Hobyar	Yenipostahane	64	Dükkân	3 sene	130
Galata Kemankeş	Helvacı	12	Mağaza	„	55
Kulekapısı Şahsuvar Bey	Karanfil	0	Kahvehane ve arsa	„	27
Galata Şahkolu		21/5/3/1	Baraka	„	14
Samatya Hacıkadın	Sarraf Agop	5	Gazino	„	12
Çakmakçılar Valide mescit altında	hanında	13	Oda	„	4
Çakmakçılar Valide	hanı üstkat	93	„	„	8
Beyoğlu Ayaspaşa	Semihhatun	44/1	„	„	6

Balâda mevkilerile cinsleri yazılı olan vakıf emlâk hizalarındaki müddetlerle ikraya verilmek üzere müzayedeye konmuştur. İhaleleri Martın 30 ncu çarşamba günü saat 14 te yapılacaktır. Taliplerin yevm ve saati mezkûre kadar Çemberlitaş'ta Evkaf Müdiriyetinde Akarat kalemine müracaatları. (916)

Devredilecek ihtira beratı

Elektrik motörleri hakkında 9 Temmuz 1924 tarihinde 182-176 numara tahtında Sinai Müdiriyetinden onbeş sene müddetle bir kıt'a ihtira beratı istihsal kılınmıştır. Bu kere ihtirar mezkûr fruht veya ahere icara verileceğinden iştirasına veya isticarına talip olan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No 43-48 de mukim H. W. İSTOK Efendiye müracaatları.

Devredilecek ihtira beratı

"Makina yağları imalinde islâhat" hakkındaki ihtira için Sinaî Umum Müdürlüğünden istihsal edilmiş olan 15 Mayıs 1928 tarih ve 718 numaralı ihtira beratı hakkı bu kere ahere ferağ ve icara verileceğinden satın almak veya isticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No 43-48 de mukim Vekili H. W. İSTOK Efendiye müracaatları.

Ticaret İşleri Umum Müdürlüğünden:

30 İkinci Teşrin 330 tarihli kanun hükümlerine göre tescil edilmiş olan Ecnebi Tütün şirketlerinden (Alston Tabako Kompani Incorporetit — Alston Tobacco Company Incorporated) şirketi bu kere müracaatla İstanbul şubesinin seddine karar verildiğini bildirmiş olmakla mezkûr şube ile alâkası bulunanların şirkete ve icabında İstanbul mın takası Ticaret müdürlüğüne müracaat eylemeleri ilân olunur.

İstanbul 8 inci icra dairesinden: Bir borçtan dolayı hacizolunan bir yazıhane, büyük masa, bir duvar halısı, koltuk orta masası bir kanepe iki koltuk yedi adet sandalya bir küçük masa sigara sehpası ve saire 24 kalem eşya 26 mart 932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 13 ten 16 ya kadar Galatada Havyar sokağında Cemaat hanında 2 inci kat 5, 6, 7 numralarda satılacağı ilân olunur.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: 1 — Tamamına 800 lira kıymet takdir olunan Galatada Alacamescit mahallesinde Mahmudiye sokağında atik 266 Cedit 286 No.lı dükkânın tamamı, 2 — Beher metre murabbaına 2 lira kıymet takdir olunan Sultanahmette Nakılbent mahallesinde Çeşme sokağında 13 No. lı 43 metre 65 santimetre murabbamdaki arsanın tamamı, 3 — Tamamına 1600 lira kıymet takdir olunan Kurtuluşta Fotika sokağında 7-9 No. lı maa bahçe hanenin üç hisse itibarile iki hissesi, 4 — Beher metre murabbaına 3 lira kıymet takdir olunan Beyoğlu Hüseyin ağa mahallesi Bülbül dere sokağında atik 34 cedit 49 No. lı halen 112 arşın 10 Parmak mikdarındaki arsanın tamamı, 5 — Tamamına 454 lira 50 kuruş kıymet takdir olunan Kartalda Ardıç mevkiinde 22 iki dönüm iki evlek 280 arşın tarlanın sülüs hissesinin 10 hisse itibarile 6 buçuk hissesi, Yukarıda yazılı olan ve Müflis Kömürcü Ayan oğlu Mehmet ağaya ait bulunan emlâk ve arsalar müzayedeye vazolunmuş olup 25 Nisan 932 tarihine müsadif pazartesi günü saat 13 ten 16 ya kadar İstanbul ikinci iflâs dairesinde açık artırma ile satılacaktır. Bu hususa dair tanzim kılınan şartnameler 22 Mart 932 tarihinden itibaren dalirede alâkadaranın tetkiklerine hazır bulundurulmuştur, artırmaya iştirak edecekler yüzde yedi teminat vereceklerdir. Satış peşindir. Müterakim vergi ve belediye resmi ve vakıf icaresi müşteriye aittir. Talip, olanların ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 931-21 dosya numarasile dairemize müracaatları ilân olunur.

İstanbul beşinci icra memurluğundan: Mahcuz olup satılması mukarrer bulunan ev eşyasının 3-4-932 tarihine müsadif pazar günü saat 12 den itibaren Beyoğlunda Sıraservilerde 120 No. lu hanenin üst katında birinci arttırma yapılacaktır.Taliplerin yukarıda yazılı gün ve saatte mahallinde hazır bulunan memuruna müracaatları ilân olunur

Süt Veren Annelere **Fosfatlı Şark Malt Hulâsası** Kullanınız sütünüzü arttırır Çocukların kemiklerini Kuvvetlendirir.

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası

17 mart 1932 vaziyeti

AKTİF

			Lira
Kasa			
Altın: Külçe safi kilogram (ilâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı)	6178,211	Lira 8.688.589,99	
Altın: Külçe safi kilogram	102,373	„ 143.139,73	
Altın: Meskûk Türk altını safi kilogram	2216,335	„ 3.099.753,81	
Banknot		„ 8.421.094,—	
Ufaklık		„ 105.291,23	20.457.868,76
Dahildeki Muhabirler			608.963,36
Hariçteki Muhabirler:			
Altın Mevcudu Külçe safi Kilogr 751,440 — İlâveten tedavüle çıkarılan Banknotlar karşılığı		Lira 1.056.960,89	
Altına tahvili kabil döviz — Döviz mevcudu — İlâveten tedavüle çıkarılan banknotlar karşılığı		Lira 3.495.572,13	
Serbest dövizler		„ 681.532,85	5.234.065,87
Hazine Tahvilleri:			
Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat		Lira 158.748.563,— „ 1.750.000,—	156.998.563,—
Cüzdan			
Senedat		Lira 0,—	
Esham ve Tahvilât — Deruhte edilen evrakı naktiye karşılığı (itibarîkıymetle)		24.704.837,50	24.704.837,50
Altın üzerine avans			626,80
Hissedarlar			7.674.153,97
Muhtelif			3.230.633,28
Nazım Hesaplar:			
Kanunun 6 ıncı maddesine tevfikan tevdi edilen kıymetler — 500,000 Türk altını		Lira „ 4.625.000,—	
Muhtelif Depo Hesapları		„ 6.068,74	4.631.068,74
Yekûn			223.540.781,28

PASİF

		Lira
Sermaye		15.000.000,—
Tedavüldeki Banknotlar		
Deruhte edilen evrakı naktiye	Lira 158.748.563,—	
Kanunun 6. ve 8 inci maddelerine tevfikan vaki tediyat	„ 1.750.000,—	
Deruhte edilen evrakı naktiye bakiyesi	156.998.563,—	
Karşılığı tamamen altın olarak tedavüle vaz edilen	Lira 9.745.550,88	
Karşılığı tamamen altına tahvili kabil döviz olarak tedavüle vazedilen	„ 3.495.572,13	170.239.686,01
Vadesiz Tevdiat:		
Hazine hesabı carisi	Lira 966.695,82	
Diğer mevduat	„ 4.346.550,98	5.313.246,80
Döviz mevduatı		657.228,58
Muhtelif		27.699.551,15
Nazım Hesaplar		4.631.068,74
Yekûn		223.540.781,28

İskonto haddi %8 — Altın üzerine avans % 6 3/4

Bu güzel cihaz

Aynı zamanda evinizi de süsler.

Fakat bu cihazın her şeyden evvel en büyük mezziyeti TELEFUNKEN manulatından olmasıdır.

Çünkü TELEFUNKEN markasını taşıyan her ahize radyo âleminin bir şaheseridir.

Oparlörü aynı mahfaza içinde ve ya ayrı olan Telefunken 340 ahizesini evinizde tecrübeye hazırlıyınız

TELEFUNKEN

Satış mahalli:

BOURLA BİRADERLER ve Şsi

SATIE BEYOĞLU - BEYAZIT - KADIKÖY MAGAZALARI

Hudut ve sahiller sıhhat Umum müdürlüğünden:

Kavak ve Tuzla tahaffuzhaneleri pavyon ambar ve bazı aksamları âlenî münakasa suretile tamir ettirileceğinden taliplerin şartnamelerini görmek üzere her gün Galata'da Karamustafa paşa sokağında İstanbul Limanı Sahili Sıhhiye merkezi Levazım Dairesine ve münakasaya iştirak için de 28 Mart 932 tarihine müsadif Pazartesi günü saat On dörtte mezkûr merkezde müteşekkil mubayaa komisyonuna müracaatları. 917

Gedikpaşada Jandarma Satınalma komisyonundan:

10 ilâ 11 bin jandarma kaputu imaliyesi kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır. Taliplerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için teklifname ve teminatlarile beraber Nisanın altıncı çarşamba günü saat on beşe akdar komisyonumuza müracaatları. (1012)

Bahriye sevkiyat müdürlüğünden:

Marmara üssübahrî kumandanlığına ait 3 numaralı mavnanın tamiri: 31 Mart 932 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 te.

Yukarıda cinsi yazılı mavna hizasında gösterilen gün ve saatte açık münakasa ile münakasası icra olunacağından şartnamesini görmek istiyenlerin her gün ve tamiratı yapmak istiyenlerin münakasa gün ve saatinde Kasımpaşada Bahriye sevkiyat müdiriyetinde teşekkül eden Komisyonuna lüzumu müracaatları. (895)

Öksürenlere: Katran HAKKI EKREM

BAKTERİYOLOG
Dr. İHSAN SAMİ
Bakteriyoloji Lâboratuvarı
Umum kan tahlilâtı. Frengi noktai nazarından (Wasserman teamülü kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma teşhisi, idrar, balgam, carahati, kazurat ve su talilâtı, Ültra mikroskopu, hususî aşılar ittihazı. Kanın üre mikdarının tahlili ve kanın sedimaitation sür'ati, Divanyolu, Sultan Mahmut türbesi 189. Telefon 20931.

DOKTOR
EMİN ŞÜKRÜ
Dahili hastalıklar mütehassısı
Her gün öğleden sonra İstanbul Türbe Babıâli Caddesi No. 10
Telefon 2,2622

Dr. A. KUTİEL
Cilt ve zührevî hastalıklar mütehassısı. Karaköy, büyük mahallebici yanında 34.

Konya Tüccarından Kirişçi zade Mustafa efendinin Hesabını Tasfiye ye Memur komseri Avukat Ali Haydar Bey tarafından: Konya tüccarından Kirişçi zade Mustafa efendi tarafından talep edilen Konkurdatu talebinin 15-3-932 tarihinden müteber olmak üzre tervicine ve işbu tarihten itibaren iki ay mehil verilmesine ve mehli mezkûrun ilânına Konya icra dairesi konkurdatu itiraz merciince karar verilmesi üzerine icra ve iflâs kanununun 282 inci maddesi mucibince borçlunun mallerinin defterinin yapılmasına başlanmış olduğundan mezkûr kanunun 293 üncü maddesi mücibince mümaileyh Mustafa efendide alacağı bulunanların işbu ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde Konyada başaralı çarşısında 20,21 numaralı yazıhanesinde mükim Avukat Ali Haydar Beye müracaatle alacaklarını kayt ettirmeleri ve alacaklarının müstenidatlarını ibraz etmeleri ve müddeti mezkûrenin hıtamından sonra vukubulacak müracaatların konkurdato müzakeresinden hariç bırakılacakları ve konkurdato teklifinin müzakeresi içinde alacaklıların 23-4-932 tarihine tesadüf eden cumartesi günü saat 10 borçlunun Konyada hükûmet konağı karşısındaki bedesten içinde çorap fabrikası karşısında 5 numaralı yazıhanesinde toplanılacağı ve toplanmağa tekaddüm eden 10 gün içinde alacaklıların vesikalarını tetkik ettirebilecekleri ve konkurdatunun teklifinin alacaklılarca kabul ve imzasından 10 gün zarfında vukubulacak iltihaklarında kabul olunabileceği ilân olunur.

Yeni mevsim için almak ihtiyacında bulunduğunuz
Kostüm veya **Pardesünüzü**
Bulmak için
Bütün mağazaları dolaşmak lüzumsuzdur.
Galata'da Karaköyde kâin meşhur
EKSELSIOR
Büyük Elbise Fabrikaları
En müntehap ve son moda çeşitlerini en ucuz fiatlarla satmaktadır..
Tediyatta teshilât

Memedeki Çocuklara gıda
Doktor Ali Vahit Beyin
Yıldız Çocuk Unu
Fazla fosforu ve vitamini vardır. Çok besler.
Deposu: Hasan ecza deposu

Dr. HORHORUNI
Cut ve Zührevî hastalıkları muayenehanesi
Beyoğlu, Taksim, Zambak sokak No. 41

Gedikpaşada Jandarma Satınalma komisyonundan:

Elli ilâ seksen bin metre yazlık hakî kumaş kapalı zarf münakasasile alınacaktır. Taliplerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için teklifname ve teminatlarile beraber Nisanın altıncı çarşamba günü saat on bire kadar komisyonumuza müracaatları. (1013)

Kendinizi **TİFODAN** ve diğer sari hastalıktan korumak isterseniz
KOCATAŞ
SUYU ve GAZOZU
içiniz. Damajana 50 kuruş.
Damajana kurşunlarına ve şişe bandrollarına dikkat ediniz

Istanbul Belediyesi ilânları

Beşiktaş Temizlik işlerine ait bir tay 23/3/932 Çarşamba günü saat 10 da alenî müzayede ile satılacaktır. Almak istiyenler o gün orada bulunacak memuru mahsusuna müracaatları. (1111)

İnsanın babası kimdir?
Adem mi? Maymun mu?
Bu hususta noksan kalan bilgilerimizi nereden almalıyız. İlmin müktesep vak'alarına istinat eden keşfiyatına mı? yoksa din kitaplarının hiç değişmeyen telâkki ve hikâyelerine mi?
Umumî Kütüphane ve Ecnebî Müellifler Koleksiyon'unu
neşriyatından M. Kemal B. tarafından tercüme edilen meşhur Antropoloji âlimi Doktor Rene Verneau'nun insanın başlangıcına ait ve son ilmî nazariyelere istinat eden:
İnsanlığın Başlangıçları
adındaki eserin birinci kısmı Doktor Abdullah Cevdet Beyin mukaddimesile mütercimin Darvinizme dair pek meraklı bir etüdünü ihtiva etmektedir. Büyük kıt'ası 40, küçüğü 20 kuruştur. 192 sayfa ve 25 resim vardır.
Bütün kitapçılarda satılır

[Mulen Ruj artistlerinden]
LEMAN EKREM HANIM
Sevmem seni öpmem seni bir yaş gibi
FERİHA TEVFİK HANIM
KAÇAKÇILAR FİLMİNDEN
DÜRDANE HANIM (BERELİ KIZ)
Bereli kız tenha kaldı kafesin
COLUMBIA
Plâklarında Satışa Çıkmıştır.

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

İdaremize ait olup H. P. Limanında çalışmakta olan dubalardan biri bil müzayede satılacaktır. Müzayede 31/3/932 perşenbe günü saat 14 te H. P. mağazasında icra kılınacaktır. Talip olanların her gün H. P. de Liman ve Rıhtım ser müfettişliğine müracaatla dubayı görebilecekleri ve müzayede günü ve saatinde mağaza Müdürlüğünde hazır bulunmaları icap ettiği ilân olunur. (1078)

SEYRİSEFAİN
Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdarzade han 2. 3740.

Mersin Postası
(KONYA) 25 Mart Cuma 10 da İdare rıhtımından kalkar.

İHTİRA İLANI

" Trikolardan ve ilmikli mensucat tan düşen ilmikleri tutmak için dişli iğne" hakkındaki 27-3-1929 tarih ve henüz beratı alınmamış olan ihtiraayı bu defa mevkii fille konmak üzre ahere devrüferağ edileceğinden talip olanların Galatada Çinili Rıhtım Hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur.

MİLLİYET MATBAASI